İŞKUR

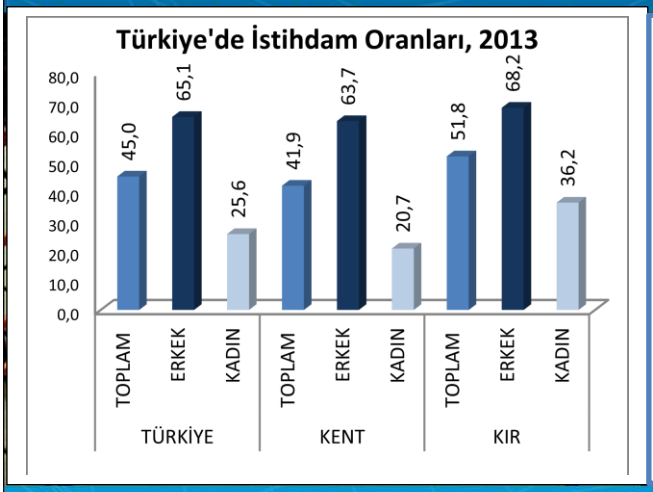

2014

SİNOP

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SİNOP ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2014)

Raporu Hazırlayan

Gönül ELBİR

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Bilindiği üzere işsizlik, sadece ilimizin ya da ülkemizin değil, bütün dünya ülkelerinin üzerinde önemle durduğu sosyal ve ekonomik bir sorundur. Bu sorunun çözüme kavuşturulması için rekabet gücü, istihdam yaratma, pazarda varlığını sürdürerek yarattığı istihdamı sürekli kılma ve nitelikli mal üretimiyle ekonomik gelişmeye katkıda bulunma becerisi geliştirilmelidir.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Hızlı bir şekilde gelişmekte olan ilimizin ve ülkemizin kalifiye eleman ihtiyacını tespit etmek; bu konuda önümüzdeki yıllara ışık tutmak amacı "İşgücü Piyasası Analiz Çalışması" yapılmıştır. Sinop il ve ilçelerini kapsayan bu çalışma işgücü arz ve talepler için veriler sağlamıştır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Sinop İşgücü Piyasası Araştırması Analiz Çalışması' nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Yavuz Selim KÖŞGER

Sinop Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli faktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2014 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde Kurum personelimiz işveren ve işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ilimizde 370 işyeri tespit edilmiş ve 336 işyerine ulaşılmıştır. Türkiye genelinde ise 129.065 işyeri tespit edilmiş, 110.509'una ulaşılmıştır.

Hazırlanan bu rapor 2014 I. Dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Daire Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 il için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporların kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Nusret BAŞTAŞ

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ii
ÖNSÖZ iii
TABLOLAR LİSTESİ vi
ŞEKİLLER LİSTESİ ix
KISALTMALAR x
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 4
BİRİNCİ BÖLÜM 5
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 5

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 5

İŞKUR GÖSTERGELERİ 9

Kayıtlı İşsiz Verileri

Açık İş Verileri

İşe Yerleştirme Verileri

Kurs ve Kursiyer Verileri

İşsizlik Ödeneğinden Yararlanan Verisi

İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
AMAÇ VE YÖNTEM 13

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 20

İşyeri Verileri

Çalışan Verileri

AÇIK İŞ VERİLERİ 30

Açık iş verme ve açık iş oranı

Cinsiyet dağılımı

Eğitim durumu

Beceri ihtiyacı

Arama kanalı

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 47

Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyerleri

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 57

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

SONUÇ.....63

KAYNAKÇA.....66
EKLER 67
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 67

Ek 2: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 72

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 73

Ek 4- Türkiye/Sinop Sektörelere Göre İPTA Sonuçları.....80

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Yerleşim Yerine Göre Nüfus(2009-2013*)..... 5

Tablo 2: Yaş Gruplarına Göre Nüfus (2013*)..... 6

Tablo 3: Net Göç ve Net Göç Hızı..... 6

Tablo 4 : Sinop'a İlişkin Göç Verileri 7

Tablo 5: Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşgücü Durumu,TR82,2013..... 7

Tablo 6: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri..... 8

Tablo 7 : Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)..... 9

Tablo 8: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014)..... 10

Tablo 9: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014*)..... 10

Tablo 10: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2014*)..... 11

Tablo 11: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler (2014*)..... 12

Tablo 12: Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları (2014*)..... 20

Tablo 13: İşyeri Özellikleri..... 21

Tablo 14: Sektörlere Göre İşkurdan Faydalanma Oranları..... 22

Tablo 15: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları..... 23

Tablo 16: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları 24

Tablo 17: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları..... 24

Tablo 18: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları 25

Tablo 19: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı..... 26

Tablo 20: Çalışanların Cinsiyete Göre Sektörel Dağılım Oranları 27

Tablo 21: Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Ve Cinsiyete Göre

Dağılım Oranları 28

Tablo 22: Cinsiyete Göre En Çok Çalışılan Meslekler 29

Tablo 23: Sektörlere Göre Açık İş Oran..... 30

Tablo 24: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı 31

Tablo 25: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı..... 31

Tablo 26: Sektörlere Ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 32

Tablo 27: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı 33

Tablo 28: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 33

Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı 34

Tablo 30: Açık İşlerin Meslek Grubu Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 35

Tablo 31: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı 35

Tablo 32: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı..... 36

Tablo 33: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı..... 37

Tablo 34: Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı..... 38

Tablo 35: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı 40

Tablo 36: Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı 41

Tablo 37: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı 43

Tablo 38: Açık İşlerin Arama Kanalına Göre Dağılımı 44

Tablo 39: Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılımı 45

Tablo 40: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 45

Tablo 41: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan Ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı 46

Tablo 42: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 46

Tablo 43: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı 47

Tablo 44: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranlarının Türkiye İle Karşılaştırılması 48

Tablo 45: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları 49

Tablo 46: TGÇM Eleman Sayısının Açık İş Ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları 50

Tablo 47: Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı Oranları 50

Tablo 48: Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları 51

Tablo 49: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranları 52

Tablo 50 : Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımının Geçen Yıl İle Karşılaştırılması 52

Tablo 51: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama Oranları..... 53

Tablo 52: TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları 54

Tablo 53 : TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları 55

Tablo 54: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması 55

Tablo 55: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi Ve Net İstihdam Değişim Oranları 57

Tablo 56: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 58

Tablo 57: Net İstihdam Artışı Ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek 59

Tablo 58: 2013 Ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı Ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması..... 60

Tablo 59: Toplam İşyerleri Ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranı..... 61

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1 : İstihdam Edilenlerin İktisadi Faaliyet Kolları..... 8

Grafik 2: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 9

Grafik 3: İşyeri Özellikleri..... 21

Grafik 4 : Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları..... 23

Grafik 5 : Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları..... 27

Grafik 6: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı 39

Grafik 7: Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı 40

Grafik 8 :Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı 42

Grafik 9: Açık İşlerin Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı 42

Grafik 10: Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı 44

Grafik 11: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni

Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması 56

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TGÇM: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

YÖNETİCİ ÖZETİ

TÜİK ’e göre Sinop ilinde Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına bakıldığında toplam nüfusun 204.568 kişi olduğu görülmektedir. Nüfusun 103.298’ini kadınlar oluştururken 101.270’ini de erkek nüfus oluşturmaktadır.

Verilere göre Sinop ilinde nüfusun yaş yapısına bakıldığında nüfusu en fazla %18,5 ile 0-14 yaş grubu oluşturmaktadır. Çalışma çağındaki nüfus (15-64 yaş) tüm nüfusun %64,8’ini oluşturmaktadır. Bu orana dayanılarak ilin, genç nüfusa sahip olduğu söylenebilir.

TR82 bölgesinde 15+ yaş grubundaki kurumsal olmayan nüfus toplamı 604 bindir. Nüfusun %48,8’ini erkekler oluştururken %51,2’sini kadınlar oluşturmaktadır. Nüfus genelinde kadın sayısının erkek sayısından fazla olmasına rağmen istihdam edilen erkek oranı kadınlardan fazladır. Buna paralel olarak erkek nüfus içerisindeki işsizlik oranı %5,2 iken kadınlarda oran %8,5’lere çıkmaktadır. İşgücüne dahil olmayan nüfus, tüm nüfusun %53,5’ini oluşturur. İşgücüne dahil olmayan nüfusta da kadınların sayısı, erkeklerin sayısından fazladır

Sinop TÜİK verilerine göre 2013 yılında istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet kollarını cinsiyet bazında incelediğimizde en fazla istihdam tarım ve hizmet faaliyet kolundadır. Kadın oranının en yüksek olduğu faaliyet kolu %58,8 ile tarım sektörüdür. Bunu %28,7 ile hizmet ve %12,5 ile de sanayi kolu takip etmektedir. Erkeklerde ise en fazla oran %47,4 ile hizmet koludur.

Sinop İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde toplam 336 işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinden %29’u 1-9 kişi çalıştıran işyerleri, %71’i ise 10 ve üzeri kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır.

Sinop ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Analizi kapsamında ziyaret edilen 336 işyerinde toplam 9.607 kişi istihdam edilmektedir. Toplam çalışanlar içerisinde erkeklerin istihdam oranı %66,65, kadınların istihdam oranı ise %33,35’tir. Bu oranlara göre erkeklerin işgücü piyasasında kadınlardan daha fazla yer aldığı söylenebilir.

Yapılan araştırmalara göre Sinop ilinde çalışan sayısının en fazla olduğu sektörün imalat olduğu görülmektedir. İkinci sırada inşaat sektörü, üçüncü sırada ise toptan perakende ticaret yer almaktadır.

Sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıkları incelendiğinde erkeklerin istihdamının Sinop ilinde kadınlara oranla oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Kadınların en fazla istihdam edildiği sektör %69,77 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri’ dir.

Meslek gruplarına göre çalışanlar incelendiğinde en fazla istihdam edilen meslek grubu tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. İkinci sırada nitelik gerektirmeyen meslekler, üçüncü sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışan meslek grubu yer almaktadır. İlimizde çoğu meslek grubunda erkek istihdamı kadın istihdamından fazla iken büro

hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda kadın istihdam oranı erkek istihdam oranına yakındır.

Sinop ilinde çalışanların mesleklere göre dağılımında ilk 5 meslek makineci(dikiş), temizlik görevlisi, tuğla imal işçisi, diğer iplik işçileri ve sarıcıları ve ortacı/ayakçı(tekstil) meslekleridir. İlk 5 mesleği etkileyen faktör Sinop'ta yoğun olarak imalat sektörünün faaliyet göstermesidir.

En çok açık iş veren işyerleri dağılımına bakıldığında ilk sırada %50,97 ile imalat sektörü, ikinci sırada ise %38,82 oranla toptan perakende ticaret ve üçüncü sırada %17,52 ile inşaat sektörü yer almaktadır. Dördüncü sırada konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki 20 işyerinden 11'inin açık iş verdiği görülmektedir. Bunun sebebi referans döneminin yaz mevsimi başı olmasından otel ve restaurant işletmelerinin eleman ihtiyacının artmasıdır.

İl genelinde toplam işyeri sayısı olarak, açık iş veren işyeri sayısı olarak da ilk sırayı 5-9 yaş arasında olan işyerleri almaktadır. Bu yaş aralığındaki işyerlerin açık iş verme oranı %37,56 ile genel toplam açık iş verme oranının üstündedir. Açık iş veren işyeri sayılarına bakıldığında kuruluş yılı 9 yıldan az olan işyerlerin çoğunlukta (%72,86) olduğu görülmektedir.

Sinop genelinde görüşülen 336 iş yerinden toplam 597 açık iş talep edilmiştir. İl genelinde açık iş %5,8'dir İşyeri yaşına göre açık iş oranına baktığımızda; en yüksek %12,7 oranla 15-19 yaş aralığında bulunan işyerleridir. Bununla birlikte 156 ile en fazla açık işte bulunan 5-9 yaş aralığındaki işyerlerinde açık iş oranı ise %6,6'dır.

Sinop İşgücü Piyasası Analizinin saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda; Sinop genelinde açık iş oranı %5,8 olarak hesaplanmıştır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör %3,99 ile imalat sektörüdür.

Meslek gruplarına göre açık iş dağılımına bakıldığında %39,82 oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubu oluşturmaktadır. Bunun sebebi tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubuna giren makineci(dikiş) mesleğinde verilen açık iş sayısının (138) yüksek olmasıdır.

Sinop ili İşgücü Piyasası Analizi sonucunda 89 farklı meslekte 597 adet açık iş alınmıştır. En fazla açık iş sayısının makineci(dikiş) mesleğinde olduğu görülmektedir. Bu meslekteki açık iş sayısı toplam açık iş sayısının %23,09'unu oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında ilimizdeki işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki asgari eğitim düzeyi sorulmuş, %73,9'undan fark etmez cevabı alınmıştır. Açık işlerin %12,7'lik kısmı için genel lise düzeyinde eğitim talep edilirken, %5,4'lük kısım için ise lise altı eğitim düzeyi yeterli görülmüştür. Açık iş dağılımına cinsiyet bazında bakıldığında farketmez cevabı veren işverenlerin % 71,8 oranında kadın eleman aradığını belirtirken %54,7 oranında erkek eleman aradığı cevabı verilmiştir.

Araştırmanın amaçlarından biri, işgücü piyasasındaki mevcut açık işleri ve bu işler için aranan nitelikleri tespit etmektir. Bu amaçla işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki istenilen beceri düzeyleri sorulmuş, %91,4'ünden iş ahlakına sahip olunması gerektiği cevabı alınmıştır. İşverenler %88,7 takım çalışması, %79,2 oranla fiziki ve bedensel yeterliliğe sahip olunması gerektiği cevabı vermişlerdir.

İlimizde işverenlerin yarısından fazlası %65,5 oranla açık işlerin karşılanmasında akraba-eş dost yöntemini tercih etmektedirler. Sinop'ta açık işlerin %49,4'ü İŞKUR aracılığıyla temin edilmeye çalışılmaktadır.

İhracat yapan firmalara açık işlerini karşılamada başvurdukları arama kanallarına bakıldığında %80,5 ile gazete-ilan ilk sıradadır. Sırayı %74,2 ile İŞKUR aracılığıyla, %57,2 ile de internet-sosyal medya arama kanalları takip etmektedir. Türkiye genelinde ilk sırayı % 70,6 ile İŞKUR aracılığıyla arama kanalı almaktadır. Sinop ilinde özel istihdam bürosu bulunmadığından bu oran 0(sıfır)'dır. Türkiye genelinde bu oran %7,5'tir.

Araştırma neticesinde teşvikten yararlanan işverenlerin %82,2'si açık işlerini akraba-eş dost yoluyla aramaktadır. %38 ile de 2. sırada İŞKUR'u tercih etmektedir. Teşvikten yararlanan ve yararlanmayan işyerlerine baktığımızda İŞKUR 2. sırada yer almaktadır.

Araştırma yaptığımız referans döneminde (12 Mayıs - 27 Haziran) temininde güçlük çekilen meslekleri sektörel bazda incelediğimizde Sinop'ta eleman temininde güçlük çekilen işyerlerinin %57,44'ü, Türkiye'de ise %39,39'unun imalat sektöründe olduğu görülmektedir. Sinop ve Türkiye'de eleman temininde güçlük çekilen ikinci sektör toptan perakende ticaret sektörüdür. Sinop'taki işyerlerin %17,04'ünün, Türkiye'de ise % 17,33'ünün bu sektörde eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Sinop'taki işyerlerinin %9,74'ü, Türkiye'de %12,15'i de inşaat sektörü üçüncü sırada yer almaktadır.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında ilk sırada %40,6 oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, ikinci sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar gelmektedir. Bu meslek gruplarında açık iş oranlarının da yüksek olduğu görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerin, mevcut çalışanlar içerisindeki oranı yüksek olmasına rağmen açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerdeki oranı düşüktür.

İşgücü Piyasası Analizi çerçevesinde ilimizdeki işverenlere, 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle mevcut istihdamlarında artış ve azalış beklentileri sorulmuştur. 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle 449 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. İstihdam artış beklentisinin en yüksek olduğu sektör imalat sektörüdür. İlimizde net istihdam değişim oranında en yüksek artış %66,7 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise %13,8 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri gelmektedir. Ayrıca sırasıyla inşaat, ulaştırma ve depolama, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler son olarak diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde azalış beklendiği görülmektedir.

GİRİŞ

İşgücü piyasası analiz çalışmasının temel hedefleri Sinop ilinde sektörel bazda işgücü talebine ilişkin en gerçekçi en güncel durumunu belirlemek, ilin istihdam yapısını ortaya koymak, sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü tespit etmek, işsizlikle mücadele çalışmalarının etkinliğini arttırmaya yönelik yapılacak çalışmalara yön verecek verileri derlemektir. Nihai hedef ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte alarak, arz talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

Sinop ilindeki işgücü piyasasını oluşturan sektörlerin mevcut durumunun ve gelecek eğilimlerinin ortaya konulması, geleceğe yönelik sağlıklı kararların alınması ve kaynakların rasyonel bir biçimde kullanılması açısından son derece önemlidir. Bunun için işgücünün talep tarafını oluşturan işletmelere uygulanan anketler ile sözü edilen etkilerin belirlenmesine olanak sağlanmıştır.

Sinop ili İşgücü Piyasası Analiz raporu iki ana bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen unsurlardan işgücü göstergeleri ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiş; ayrıca TÜİK verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Sinop ili işgücü talep yapısı ortaya koyulmuştur. İşgücü talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Piyasası Analizinin amacı işverenlerin açık işleri tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Türkiye geneli 12 Mayıs - 27 Haziran 2014 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Analiz Araştırması gerçekleştirilmiş, araştırmada yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar içerisinde işyeri cevap durumlarına göre değerlendirme yapılmıştır. Alan uygulaması sırasında kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiştir.

İşgücü Piyasası Analiz araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır. Türkiye geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına **www.iskur.gov.tr** adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkündür. Ancak ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setleri bölgesel (İBBS 2 bölgeleri) veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluşturduğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilir. Dolayısıyla bölge verileri kullanılarak il bazında yorum yaparken dikkat edilmelidir.

Bu durum Sinop ilinin yer aldığı TR82 (Kastamonu, Sinop, Çankırı) bölgesi için de geçerlidir. Bölge içinde gelişmişlik sıralamasında Sinop 2. Sıradadır.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

Tablo 1: Yerleşim Yerine Göre Nüfus, Sinop(2009-2013*)

Yıllar	İl/İlçe Merkezi			Belde/Köy			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
2009	102.678	50.689	51.989	98.456	48.570	49.886	201.134	99.259	101.875
2010	107.275	53.152	54.123	95.465	46.995	48.470	202.740	100.147	102.593
2011	109.807	54.359	55.448	93.220	46.236	46.984	203.027	100.595	102.432
2012	109.787	53.889	55.898	91.524	45.651	45.873	201.311	99.540	101.771
2013	109.864	53.893	55.971	94.704	47.377	42.327	204.568	101.270	103.298

Kaynak : TÜİK

Sinop iline ilişkin 2013 yılı TÜİK; Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına bakıldığında toplam nüfusun 204.568 kişi olduğu görülmektedir. Nüfusun 103.298'ini kadınlar oluştururken 101.270'ini de erkek nüfus oluşturmaktadır. Yıllara bakıldığında kadın nüfusun, erkek nüfustan fazla olduğu görülmektedir.

2013 yılında 2012 yılına göre nüfus artmıştır. Bu artışta bölgenin almış olduğu göç önemli oranda etkilidir. 2013'te il/ilçe merkezinde yaşayan nüfus oranı %53,7 iken kırsal nüfusun oranı %46,3'tür. Belirtilen yılların tümünde il/ilçe merkezlerinde yaşayan nüfus, belde/köylerde yaşayan nüfustan daha fazladır. Kırsal nüfus en fazla 2009 yılında görülmektedir.

Tablo 2: Yaş Gruplarına Göre Nüfus (2013*)

Yaş Grubu	SİNOP		
	Toplam	Erkek	Kadın
0-14	37.873	19.366	18.507
15-19	14.966	7.653	7.313
20-24	14.746	7.439	7.307
25-29	13.366	6.904	6.462
30-34	13.490	6.772	6.718
35-39	12.237	6.190	6.047
40-44	12.088	5.972	6.116
45-49	12.477	6.178	6.299
50-54	13.396	6.527	6.869
55-59	13.199	6.586	6.613
60-64	12.575	6.324	6.251
65 +	34.155	15.359	18.796
Toplam	204.568	101.270	103.298

Kaynak : TÜİK

2013 verilerine göre Sinop ilinde nüfusun yaş yapısına bakıldığında nüfusun en fazla %18,5 ile 0-14 yaş grubu oluşturmaktadır. Bunu %16,7 ile 65+ yaş grubu takip etmektedir. Yaş gruplarındaki nüfusta kadın erkek oranı birbirine yakınken 65+ yaş grubunda kadın nüfus %55 iken erkek nüfus % 45'tir.

Çalışma çağındaki nüfus (15-64 yaş) tüm nüfusun %64,8'ini oluşturmaktadır. Bu orana dayanılarak ilin, genç nüfusa sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 3: Net Göç ve Net Göç Hızı,

Yıllar	ADNKS 2013 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2009	201.134	9562	9.558	4	0,02
2010	202.740	11.027	9.967	1.060	5,24
2011	203.027	10.038	10.618	-580	-2,85
2012	201.311	8.277	10.371	-2.094	-10,35
2013	204.568	12.085	9.869	2.216	10,9

Kaynak : TÜİK

Yıllar itibariyle bakıldığında 2012 yılı hariç Sinop ilinin nüfusu artış eğilimindedir. En fazla göç 12.085 ile 2013 yılında yaşanmıştır. Net göçün ulaştığı en yüksek değer 2013 yılında 2.216'dır. 2012 yılına göre 2013 yılında aldığı göç artarken verdiği göç azalmıştır.

Tablo 4: Sinop'a İlişkin Göç Verileri

En Fazla Göç Aldığı İller	En Fazla Göç Verdiği İller
İstanbul	İstanbul
Samsun	Samsun
Ankara	Ankara
Kastamonu	Kastamonu
Kocaeli	Tekirdağ
Tekirdağ	Kocaeli
Çorum	Bursa
Bursa	Antalya
İzmir	Artvin
Ordu	Ordu

Kaynak : TÜİK

2013 yılı itibariyle Sinop ilinin en fazla göç aldığı ve göç verdiği ilk dört il aynıdır. Bu illerin büyükşehir ve Sinop çevresi iller olduğu görülmektedir. Göçün ağırlıklı olarak iş olanakları, sağlık ve eğitim sebepleriyle gerçekleştiği düşünülmektedir.

Tablo 5: Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşgücü Durumu,TR82,2013

	15 ve Daha Yukarı Yaştaki Nüfus (Bin)	İşgücü (Bin)	İstihdam Edilenler	İşsiz(Bin)	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus
Erkek	295	180	171	9	61,0	5,2	57,9	115
Kadın	309	101	92	9	32,6	8,5	29,9	208
Toplam	604	281	263	18	46,5	6,4	43,5	323

Kaynak : TÜİK

TR82 bölgesinde 15+ yaş grubundaki kurumsal olmayan nüfus toplamı 604 bindir. Nüfusun %48,8'ini erkekler oluştururken %51,2'sini kadınlar oluşturmaktadır. Nüfus genelinde kadın sayısının erkek sayısından fazla olmasına rağmen istihdam edilen erkek oranı 28 puan farkla kadınlardan fazladır. Buna paralel olarak erkek nüfus içerisindeki işsizlik oranı %5,2 iken kadınlarda oran %8,5'lere çıkmaktadır. İşgücüne dahil olmayan nüfus, tüm nüfusun %53,5'ini oluşturur. İşgücüne dahil olmayan nüfusta da kadınların sayısı, erkeklerin sayısından fazladır.

Grafik 1: İstihdam Edilenlerin İktisadi Faaliyet Kolları, TR82,(2013*)

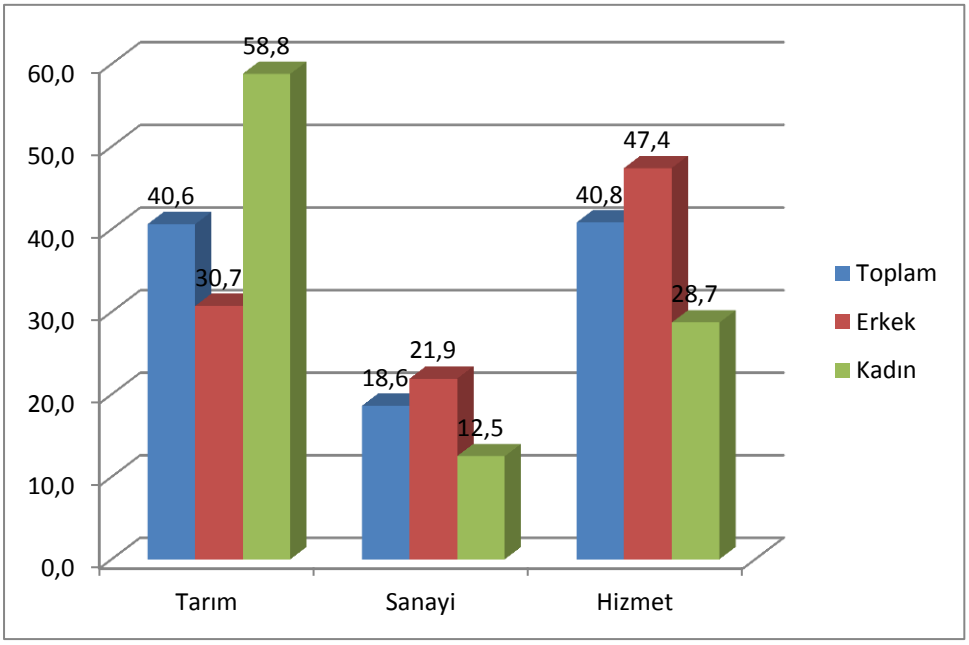

Kaynak : TÜİK

2013 yılında istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet kollarını cinsiyet bazında incelediğimizde en fazla istihdam tarım ve hizmet faaliyet kolundadır. Kadın oranının en yüksek olduğu faaliyet kolu %58,8 ile tarım sektörüdür. Bunu %28,7 ile hizmet ve %12,5 ile de sanayi kolu takip etmektedir. Erkeklerde ise en fazla oran %47,4 ile hizmet koludur.

Tablo 6: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	53,9	50,1	6,9
2009	52,5	47,0	10,4
2010	56,5	51,6	8,7
2011	59,4	56,1	5,5
2012	55	52,1	5,3
2013	46,4	43,5	6,2

Kaynak : TÜİK

İl bazında mevcut işgücü piyasası, temel değişkenler itibariyle ele alındığında Sinop ilinde dikkati çeken 2011 yılıdır. İşgücüne katılım oranı ve buna benzer olarak istihdam oranı aynı yılda en yüksek değere ulaşmıştır. İstihdam oranının artmasına bağlı olarak, bir önceki yıla göre işsizlik oranında 3,2 puan düşüş gözlenmiştir. 2013 yılında işgücüne katılma oranı diğer yıllara göre azalmıştır. Buna bağlı olarak istihdam oranında da düşüş gözlenmiştir. İşsizlik oranı da son 2 yıla göre artmıştır.

Grafik 2: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

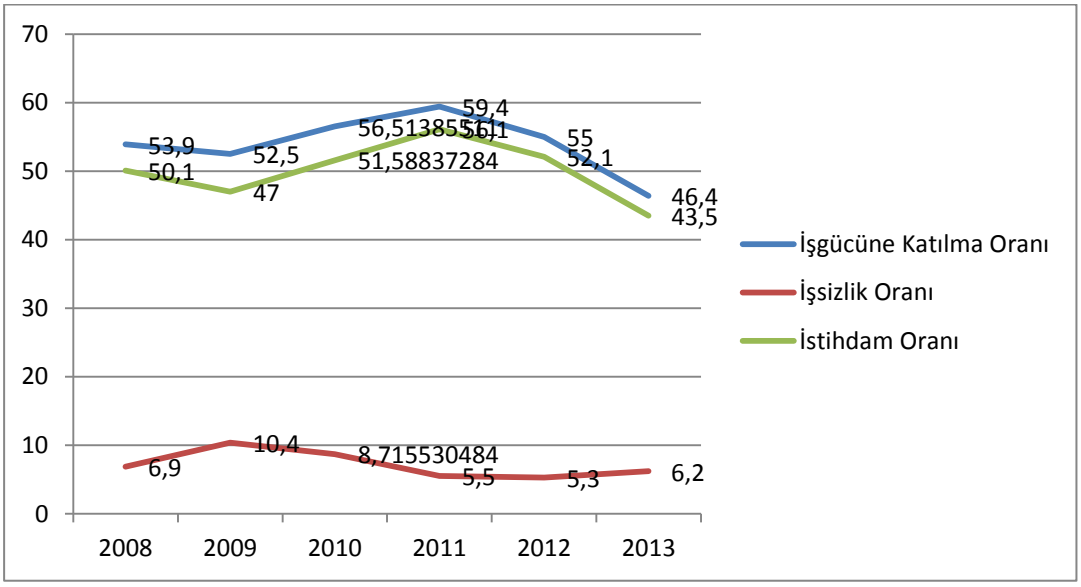

Kaynak : TÜİK

İl genelinde, 2008 – 2013 yılları arasında işgücüne katılım oranı ve istihdam oranı arasında paralel değişkenlik görülmektedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

KAYITLI İŞSİZ

Tablo 7: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	KAYITLI İŞSİZ	MESLEK	KAYITLI İŞSİZ
Beden İşçisi(Genel)	4094	Beden İşçisi(Genel)	3292
Beden İşçisi(Temizlik	636	Beden İşçisi(Temizlik	692
Şoför-Yük Taşıma	211	Satış Danışmanı)	195
Büro Memuru(Genel)	202	Şoför-Yük Taşıma	181
Satış Danışmanı	168	Büro Memuru(Genel)	180
Yangın İlk Müdahale İşçisi	164	Aşçı Yardımcısı	157
Hizmetli(Kamu Kuruluşları)	132	Garson(Servis Elemanı)	144
Büro İşçisi	131	Büro İşçisi	121
Garson(Servis Elemanı)	129	Bilgisayar İşletmeni	118
Aşçı Yardımcısı	127	Hizmetli (Kamu Kuruluşları)	118
Diğer Meslekler	6981	Diğer Meslekler	3317
Toplam	**9375**	**Toplam**	**8515**

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımları incelendiğinde ilk sırayı, 2013 ve 2014 yılında da nitelik gerektirmeyen meslekler grubuna ait olan beden işçisi (genel) mesleğinin aldığı görülmektedir. Bu mesleğe ait işsizlerin, tüm işsizler içerisindeki payı 2013 yılında % 44 iken 2014 yılında bu oran % 39 'a düşmektedir.

AÇIK İŞLER

Tablo 8: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

2013		2014	
Meslek	Açık İş	Meslek	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	724	Konfeksiyon İşçisi	171
Beden İşçisi (Temizlik)	227	Beden İşçisi (Genel)	165
Konfeksiyon İşçisi	121	Beden İşçisi (Temizlik)	108
Makineci (Dikiş)	114	Güvenlik Görevlisi	108
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	104	Bilgisayar İşletmeni	91
Güvenlik Görevlisi	73	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	65
Satış Danışmanı	55	Garson (Servis Elemanı)	59
Garson (Servis Elemanı)	54	Makineci (Dikiş)	51
Tuğla İmal İşçisi	48	Satış Danışmanı	41
Beden İşçisi (İnşaat)	47	Aşçı Yardımcısı	29
Diğer Meslekler	766	Diğer Meslekler	392
Toplam	2333	Toplam	1280

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

En fazla açık iş bulunan meslekleri sıraladığımızda Sinop ili için toplam içerisindeki ağırlığı en çok olan ilk üç meslek beden işçisi (genel), beden işçisi (temizlik) ve konfeksiyon işçisidir. 2013 ve 2014 yılları arasında kıyaslama yaptığımızda açık iş bulunan mesleklerde farklılık olmadığı görülmektedir.

İŞE YERLEŞTİRMELER

Tablo 9: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014*)

2013		2014	
Meslek	İşe Yerleştirme	Meslek	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	611	Beden İşçisi (Genel)	1632
Beden İşçisi (Temizlik)	203	Güvenlik Görevlisi	146
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	104	Bilgisayar İşletmeni	111
Konfeksiyon İşçisi	91	Konfeksiyon İşçisi	101
Beden İşçisi (İnşaat)	47	Beden İşçisi (Temizlik)	91
Tuğla İmal İşçisi	38	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	52
Makineci (Dikiş)	37	Turizm ve Otelcilik Elemanı	26
Güvenlik Görevlisi	30	Tuğla İmal İşçisi	21

Beton ve Betonarme Kalıpçısı	30	Metal Mamuller Montaj İşçisi	19
Kompleci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	30	Satış Danışmanı	17
Diğer Meslekler	450	Diğer Meslekler	111
Toplam	1641	Toplam	2327

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

2013 ve 2014 yılında İŞKUR tarafından yapılan işe yerleştirmeler incelendiğinde açık iş sayılarıyla orantılı olduğu görülmektedir. En fazla işe yerleştirme 2014 yılında 1.632 kişiyle 2013 yılında da 611 kişiyle beden işçisi (genel) mesleğinde gerçekleştirilmiştir. Bunu 2013 yılında beden işçisi (temizlik) ve diğer iplik işçileri ve sarıcıları meslekleri takip etmekteyken, 2014 yılında güvenlik görevlisi ve bilgisayar işletmeni meslekleri takip etmektedir.

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

Tablo 10: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri

KURS TÜRÜ	2014*			
	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI (İEP)	200	172	189	361
GİRİŞİMCİLİK	7	87	116	203
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	1	23	0	23
Toplam	208	282	305	587

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Yıl içerisinde toplam 208 kurs düzenlenmiş olup düzenlenen bu kurslardan 282 erkek 305 kadın olmak üzere toplam 587 kişi faydalanmıştır. Tabloya baktığımızda da yararlanıcıların en çok kadın olduğu görülmektedir. Kurs programları arasında, kurs sayısı ve katılımcı sayısı açısından birinci sırada İşbaşı Eğitim Programı (İEP) yer almaktadır.

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

Tablo 11: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler

2014*	
MESLEK	İŞSİZLİK ÖDENEĞİNİ HAK EDENLER
Beden İşçisi (Genel)	204
Beden İşçisi (Temizlik)	53
Şoför-Yük Taşıma	46
Beden İşçisi İnşaat	21
Yangın İlk Müdahale İşçisi	19
Satış Danışmanı	16
Makineci (Dikiş)	15
Ağır Kamyon Şoförü	14
Aşçı Yardımcısı	13
Aşçı	12
Diğer Meslekler	335
Toplam	**748**

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İşsizlik ödeneği hak edenlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde % 27,3' ü beden işçisi (genel) mesleğidir. Sıralamayı % 7,1 ile beden işçisi (temizlik) ve % 6,1 ile şoför-yük taşıma meslekleri takip etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 20124 tarihleri arasında Türkiye genelinde 110.509 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 1" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Haziran 2015 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

2014 yılı İŞKUR İşgücü Piyasası Analiz Çalışması (İPA) Örnek Planı

Coğrafi Kapsam:

Coğrafi kapsam olarak nüfus büyüklüklerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm il ve ilçe merkezleri ile köyler kapsama dahil edilmiştir.

Sektörel Kapsam :

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

[1] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri

Kapsanan kitle:

Sektörel kapsam dahilinde tüm yerel birimler anket kapsamını oluşturmaktadır.

Örnekleme çerçevesi:

2014 yılı Türkiye İstatistik Kurumu İş Kayıtları Sistemi altlık olarak kullanılmak üzere sektörel kapsam dahilinde ilgili sektörde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip yerel birimler çalışmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Örnekleme birimi:

Örnekleme birimi yerel birimdir.

Gözlem birimi:

Gözlem birimi yerel birimdir.

Tahmin boyutu:

2014 yılı İşkur İPA çalışması, 17 sektörde yerel birim bazında Türkiye tahmini vermek üzere planlanmıştır. Ayrıca C sektöründe 10,11,12,13,14,15,16,17,18, 19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33 bölümlerinde tahmin verilecek boyutta tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir.

Kısımlar
B
C
D
E

F
G
H
I
J
K
L
M
N
P
Q
R
S

Örnekleme yöntemi:

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında amaç, kapsam dahilindeki sektörler bazında Türkiye tahmini vermektir. Çalışma 6 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Kocaeli) örnekleme, diğer illerde tamsayım uygulanmak üzere planlanmıştır. Bursa il için ayrıca 2-9, 10+ çalışan sayısı tabakalaması istenmiştir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak, 6 ilde 40353 olarak hesaplanmıştır. Diğer illerde ise birim sayısı 87151 olarak belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$n_h = ñ [K^2 + (1- K^2) M_h^2]^{½}$

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$M_h = N_h / (N / h) = h.W_h$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$n_{min} = K.ñ$ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla yerel birim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde yerel birimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h{}^2 v\left(\bar{y}_h\right) = N_h{}^2 \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / n_h\left(n_h - 1\right)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ olarak elde edilir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İŞYERİ VERİLERİ

Tablo 12: Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları(2014*)

Sektörler	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,9%
İmalat	30,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,6%
İnşaat	16,9%
Toptan perakende ticaret	25,7%
Ulaştırma ve depolama	3,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5,8%
Bilgi ve iletişim	1,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3,8%
Eğitim	2,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	2,6%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Sinop ili genelinde en fazla işyerine sahip olan sektör % 30 ile imalat sektörüdür. Bunu ikinci sırada % 25,7 ile toptan perakende ticaret ve üçüncü sırada da % 16,9 ile inşaat sektörü takip etmektedir.

İşyerleri açısından en az paya sahip olan sektör ise gayrimenkul faaliyetleri sektörüdür.

Tablo 13: İşyeri Özellikleri (2014*)

	SAYI	ORAN
İŞKUR HİZMETİNDEN FAYDALANAN İŞYERİ SAYISI	189	55,12%
İŞKURDAN ELEMAN TALEBİ OLAN İŞYERİ SAYISI	174	50,68%
İHRACAT YAPAN İŞYERİ SAYISI	24	7,09%
YABANCI ORTAKLIĞI OLAN İŞYERİ SAYISI	1	0,30%
KREŞİ OLAN İŞYERİ SAYISI	2	0,59%
SERVİS İMKÂNI OLAN İŞYERİ SAYISI	134	39,16%
KISMİ ÇALIŞMA YAPAN İŞYERİ SAYISI	44	12,79%
TEŞVİK ALAN FİRMA SAYISI	178	51,76%
TEŞVİK ALIP İŞKURDAN FAYDALANAN FİRMA SAYISI	110	32,15%
GENEL TOPLAM	343	100,00%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Sinop ili geneli işyerleri açısından bakıldığında İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve İŞKUR'dan eleman talebinde bulunan işyeri sayılarının % 50'nin üzerinde olduğu görülmektedir. En düşük % 0,30 oranı ile yabancı ortaklığı olan işyerleri ve % 0,60 ile kreşi olan işyerleridir. Teşvik alan firmaların sayısı % 50'nin üzerinde olmasına rağmen teşvik alıp İŞKUR'dan faydalanan firma sayısı % 32,10' dur.

Grafik 3: İşyeri Özellikleri

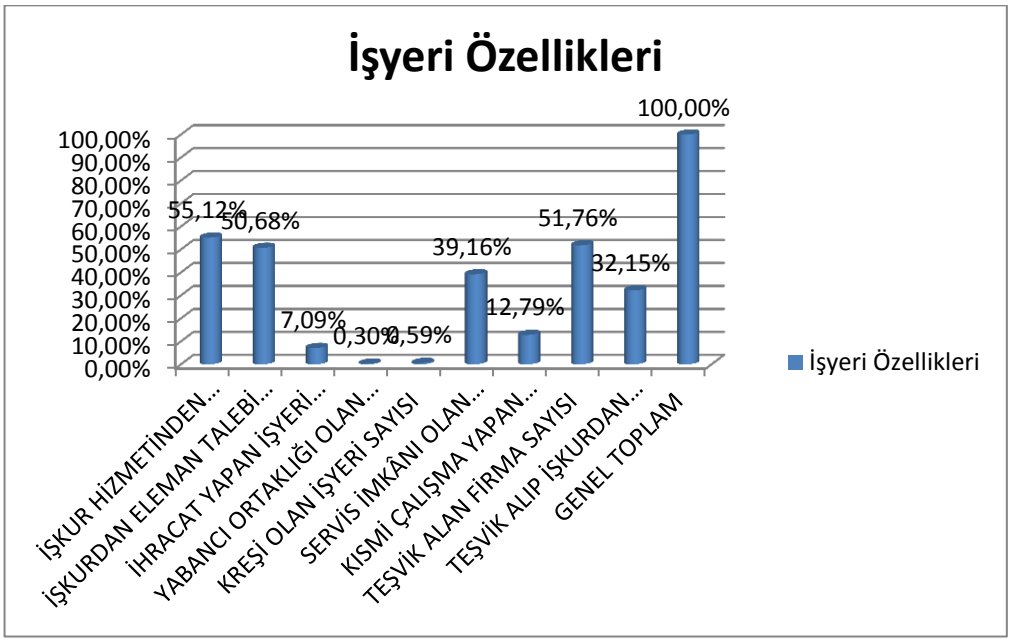

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Grafik incelendiğinde ihracat yapan, yabancı ortaklığı olan, kreşi olan ve kısmi çalışma yapan işyerlerinin % 20'nin altında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları

Sektörler	İŞKUR HİZMETİNDEN FAYDALANAN İŞYERİ SAYISI	İŞYERİ SAYISI	ORAN
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	3	33,33%
İmalat	62	103	59,79%
Elektrik, gaz ,buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	2	50,00%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0,00%
İnşaat	18	58	31,54%
Toptan perakende ticaret	53	88	60,00%
Ulaştırma ve depolama	3	13	23,08%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14	20	68,42%
Bilgi ve iletişim	4	4	100%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	3	33,33%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	1	0,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7	12	58,33%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10	13	74,73%
Eğitim	6	8	75,00%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	6	100%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0	0,00%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	9	44,44%
Genel Toplam	189	343	55,12%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Sinop ilinde işyerlerin % 50'den fazlası İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. En fazla işyerine sahip sektörlere baktığımızda; toptan perakende ticaret sektöründeki işyerlerin % 60' ı, İmalat sektöründeki işyerlerin % 59,8'i ve inşaat sektörünün de % 31,5' i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları

Sektörler	Sinop İşyeri Sayısı	Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı	Oran
İmalat	103	10	9,79%
İnşaat	58	4	7,02%
Toptan perakende ticaret	88	12	14,11%
Ulaştırma ve depolama	13	4	30,77%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20	3	15,80%
Bilgi ve iletişim	4	1	25,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12	2	16,67%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	13	2	16,46%
Eğitim	8	2	25,00%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	2	33,33%
Diğer hizmet faaliyetleri	9	1	11,11%
Genel Toplam	343	44	12,79%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Sinop ilinde işyerlerine sektörel bazda bakıldığında yalnızca % 12,79' u part time çalışma yapmaktadır. En fazla işyerine sahip sektörlere bakıldığında % 14,1 ile toptan perakende ticaret, % 9,8ile imalat, % 7 ile de inşaat sektöründeki işyerleri part time çalışma yaptığı görülmektedir.

Grafik 4: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları

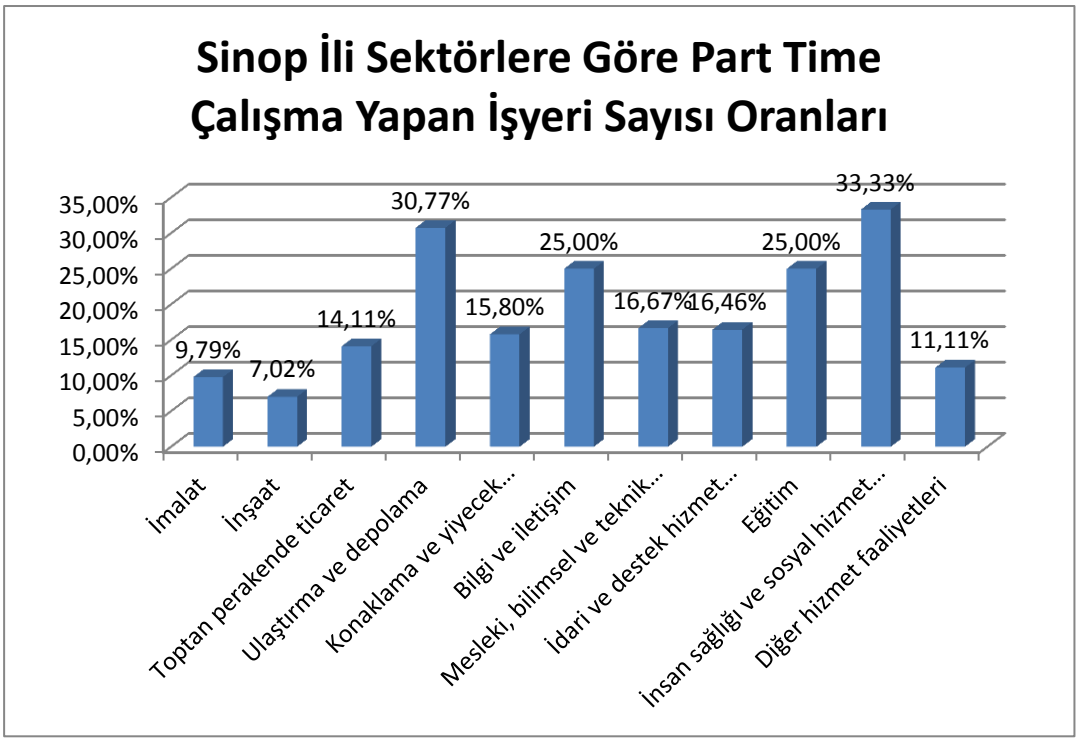

Grafikte % 25 ve üzeri oranların olduğu sektörlere bakıldığında aslında işyeri sayılarının az olduğu görülmektedir. Bu sektörlerde 31 tane işyeri olduğu tespit edilmiştir. Bu işyerlerinin de 9 tanesi part time çalışma yapmaktadır. İşyeri sayısının az olması da oranı yükseltmiştir.

Tablo 16: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları

Sektörler	Sinop İşyeri	Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı	Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranı
İmalat	103	21	20,60%
İnşaat	58	2	3,51%
Toptan perakende ticaret	88	6	7,06%
Ulaştırma ve depolama	13	1	7,69%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20	3	15,79%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	1	100,00%
Genel Toplam	343	35	10,09%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Sektörlere göre mevsimlik işçi çalıştıran işyeri dağılımı incelendiğinde Sinop ilinde % 10,09 oranında mevsimlik işçi çalışma yapılmaktadır. En fazla işyerine sahip sektörlerden, imalat sektörü % 20,60 oranla en yüksek değere sahiptir. Toplamda 6 sektörde mevsimlik işçi çalışma yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 17 : Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları

Satır Etiketleri	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	67%	33%	0%	0%	0%	0%	100%
İmalat	19%	23%	16%	16%	11%	17%	100%
Elektrik, gaz buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	50%	50%	0%	0%	0%	0%	100%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
İnşaat	30%	39%	12%	11%	7%	2%	100%
Toptan perakende ticaret	14%	25%	20%	16%	20%	5%	100%
Ulaştırma ve depolama	8%	23%	23%	15%	23%	8%	100%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	37%	26%	11%	5%	0%	21%	100%
Bilgi ve iletişim	75%	0%	0%	0%	0%	25%	100%
Finans ve sigorta faaliyetleri	33%	0%	0%	33%	0%	33%	100%
Gayrimenkul faaliyetleri	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25%	25%	8%	17%	8%	17%	100%

İdari ve destek hizmet faaliyetleri	47%	26%	18%	0%	0%	9%	100%
Eğitim	13%	25%	25%	25%	13%	0%	100%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	17%	83%	0%	0%	0%	0%	100%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0%	11%	33%	0%	11%	44%	100%
Genel Toplam	22%	27%	16%	13%	11%	11%	100%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Kuruluş yıllarına göre işyerlerinin sektörel dağılımlarına bakıldığında, tüm işyerlerinin % 22'si 0-4 yıl arasında olduğu görülmektedir. Kuruluş yılı 0-4 yıl olan sektörlerden bilgi ve iletişim sektörü % 75 oranla en yüksek değere sahiptir. Genel toplamda, kuruluş yıllarına göre en yüksek değer % 27 oran ile 5-9 yılları arasındadır. Yine aynı yıllar içinde insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü % 83 ile en yüksek orandır.

En fazla işyerine sahip ilk 3 sektöre bakıldığında her kuruluş yılında işyeri olduğu gözlemlenmiştir. Bu sektörlerden imalat sektöründe en yüksek oran % 23 ile, inşaat sektöründe % 39 ile, toptan perakende ticaret sektöründe de % 25 ile kuruluş yılları 5-9 arasında olduğu görülmektedir.

MEVCUT İSTİHDAM

Tablo 18 : Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları

Sektörler	ÇALIŞAN SAYISI	ORAN
Madencilik ve taş ocakçılığı	39	0,41%
İmalat	4904	51,05%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	152	1,58%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,00%
İnşaat	1343	13,98%
Toptan perakende ticaret	1183	12,32%
Ulaştırma ve depolama	139	1,45%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	282	2,94%
Bilgi ve iletişim	33	0,34%
Finans ve sigorta faaliyetleri	20	0,21%
Gayrimenkul faaliyetleri	16	0,17%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	162	1,69%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1020	10,62%
Eğitim	148	1,54%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	86	0,90%
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	0	0,00%
Diğer hizmet faaliyetleri	79	0,82%
Genel Toplam	9608	100,00%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında Sinop'taki 343 işyerinde toplam 9.608 kişi istihdam edilmektedir. İstihdam edilenlerin % 51,05' i imalat sektöründe çalışmaktadır. En fazla istihdam edilen ilk üç sektör sırasıyla imalat, inşaat ve toptan ve perakende ticaret sektörleridir. Sektörlere bakıldığında en fazla işyerine sahip sektörlerde de çalışan sayısının fazla olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 19 : Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı

Sektörler	ÇALIŞAN SAYISI	İŞVEREN SAYISI	ORTALAMA ÇALIŞAN SAYISI
Madencilik ve taş ocakçılığı	39	13	3
İmalat	4904	103	48
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	152	2	76
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0
İnşaat	1343	58	23
Toptan perakende ticaret	1183	88	13
Ulaştırma ve depolama	139	13	11
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	282	20	14
Bilgi ve iletişim	33	4	8
Finans ve sigorta faaliyetleri	20	3	7
Gayrimenkul faaliyetleri	16	1	16
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	162	12	14
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1020	13	78
Eğitim	148	8	19
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	86	6	14
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	0	0	0
Diğer hizmet faaliyetleri	79	9	9
Genel Toplam	9608	343	28

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Sinop il geneli çalışan sayılarının, sektörel bazda işveren sayılarına oranına bakıldığında idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü ortalama çalışan sayısı 78 değerle ilk sırada yer almaktadır. Bu oranı 76 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü ve 48 ile de imalat sektörü takip etmektedir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı

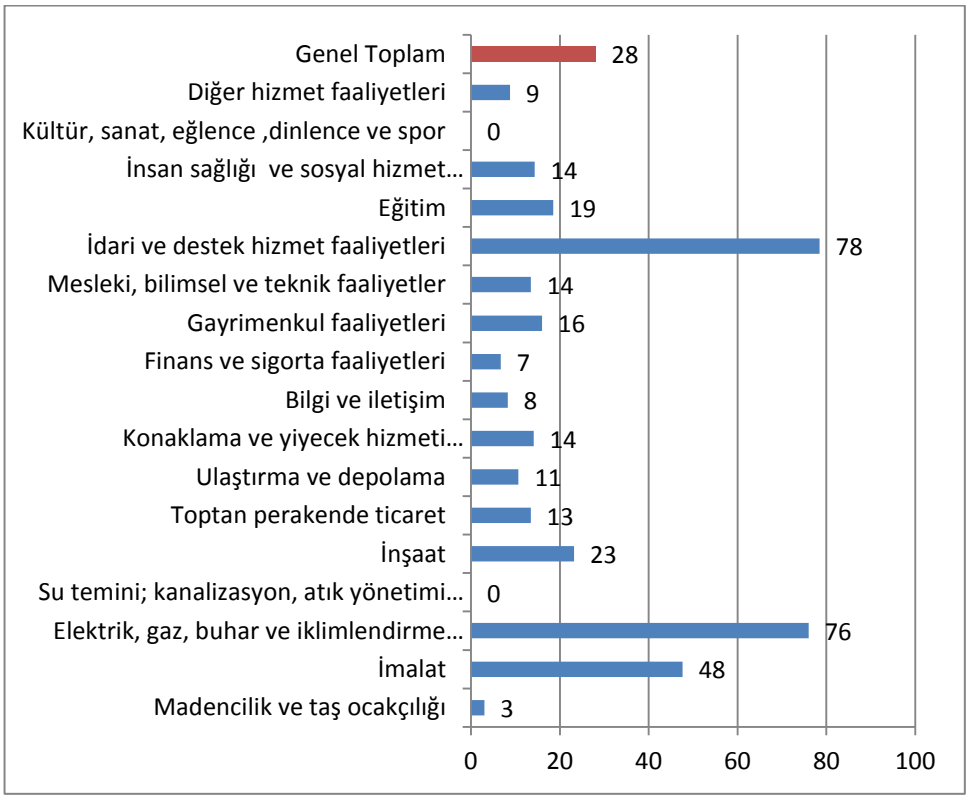

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Grafiğe göre Sinop ili tüm çalışan sayılarının tüm işveren oranına bakıldığında ortalama çalışan sayısı 28'dir. Genel ortalamanın üstündeki sektörlere bakıldığında; idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü ve imalat sektörüdür. Tablo 14'e bakıldığında çalışan ve işveren sayılarının imalat, inşaat ve toptan perakende ticaret sektöründe yüksek olduğu görülmektedir. Ancak grafikte de olduğu gibi çalışan ortalama sayısının elektrik gaz buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe fazla olmasının sebebi o sektörde işveren sayısının az, çalışan sayısının fazla olmasıdır.

Tablo 20 : Çalışanların Cinsiyete göre Sektörel Dağılım Oranları

Sektörler	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK ÇALIŞAN ORANI	KADIN ÇALIŞAN ORANI
Madencilik ve taş ocakçılığı	37	2	39	94,87%	5,13%
İmalat	2810	2094	4904	57,30%	42,70%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	147	5	152	96,71%	3,29%

Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0	0,00%	0,00%
İnşaat	1262	81	1343	93,94%	6,06%
Toptan perakende ticaret	900	284	1183	76,03%	23,97%
Ulaştırma ve depolama	132	7	139	94,96%	5,04%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	189	93	282	67,16%	32,84%
Bilgi ve iletişim	13	20	33	39,39%	60,61%
Finans ve sigorta faaliyetleri	9	11	20	45,00%	55,00%
Gayrimenkul faaliyetleri	16	0	16	100,00%	0,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	113	49	162	69,75%	30,25%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	611	410	1020	59,86%	40,14%
Eğitim	79	69	148	53,38%	46,62%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	26	60	86	30,23%	69,77%
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	0	0	0	0,00%	0,00%
Diğer hizmet faaliyetleri	59	20	79	74,68%	25,32%
Genel Toplam	6403	3204	9608	66,65%	33,35%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıkları incelendiğinde Sinop ilinde erkek istihdamının kadın istihdamına oranla, yaklaşık 2 katı kadar yüksek olduğu görülmektedir. Kadın istihdamı % 33,35 iken, erkek istihdamı % 66,65'tir.

Sinop ilinde erkek istihdamının ağırlıklı olduğu sektörlerin % 100 ile gayrimenkul faaliyetleri, % 96,71 ile elektrik, buhar, gaz ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, % 94,87 ile madencilik ve taş ocakçılığı ve ulaştırma depolama sektörleri olduğu görülmektedir. İlimizde kadınların erkeklere göre istihdamının fazla olduğu 3 sektör bulunmaktadır. Bu sektörler sırasıyla % 69,77 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, %60,61 ile bilgi ve iletişim ve son olarak da %55 ile finans ve sigorta faaliyetleridir.

Tablo 21: Çalışanların Meslek Gruplarına göre ve Cinsiyete göre Dağılım Oranları

MESLEK GRUPLARI	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK ÇALIŞAN ORAN	KADIN ÇALIŞAN ORAN
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	240	239	478	50,10%	49,90%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	672	353	1025	65,52%	34,48%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	1208	760	1968	61,39%	38,61%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	33	4	37	88,95%	11,05%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	254	162	416	61,00%	39,00%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	1453	334	1787	81,33%	18,67%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	463	51	515	90,00%	10,00%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	1970	1291	3261	60,41%	39,59%
YÖNETİCİLER	111	10	121	91,67%	8,33%
GENEL TOPLAM	6403	3204	9608	66,65%	33,35%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Meslek gruplarına göre çalışanlar tablosuna bakıldığında en fazla istihdam edilen meslek grubu tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. İkinci sırada nitelik gerektirmeyen meslekler, üçüncü sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Çalışan sayısının az olduğu meslek grubu ise nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır.

İl genelinde meslek gruplarına göre çalışanların kendi içerisindeki erkek-kadın dağılımına bakıldığında erkek çalışan sayısının, her meslek grubunda kadın çalışan sayısından fazla olduğu görülmektedir. Ancak büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda kadın erkek oranı birbirine yakındır.

Meslek grupları içindeki erkek çalışan oranlarına bakıldığında ilk üç meslek grubu; %91,67 ile yöneticiler, % 90 ile teknisyenler teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, % 88,95 ile de nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır.

Tablo 22: Cinsiyete göre En Çok Çalışılan Meslekler

GENEL	ERKEK	KADIN
MAKİNECİ (DİKİŞ)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
TUĞLA İMAL İŞÇİSİ	DİĞER TAHMİL-TAHLİYE VE İLGİLİ YÜK TAŞIMA İŞÇİLERİ	TUĞLA İMAL İŞÇİSİ
DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	MAKİNECİ (DİKİŞ)	ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)
ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI
DİĞER TAHMİL-TAHLİYE VE İLGİLİ YÜK TAŞIMA İŞÇİLERİ	TRAKTÖR ŞOFÖRÜ	VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ
RAF İSTİFLEME İŞLERİNDE NİTELİK GEREKTİRMEYEN İŞLERDE ÇALIŞANLAR	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	RAF İSTİFLEME İŞLERİNDE NİTELİK GEREKTİRMEYEN İŞLERDE ÇALIŞANLAR
ÖN MUHASEBECİ	TUĞLA İMAL İŞÇİSİ	KALİTE KONTROLCÜ-TEKSTİL
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHSIZ)	SATIŞ DANIŞMANI
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHSIZ)	GARSON (SERVİS ELEMANI)	KONFEKSİYON İŞÇİSİ

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Cinsiyete göre dağılıma bakıldığında çalışanların en yoğun olduğu ilk 10 meslekte farklılıklar olduğu görülmektedir. Kadınlarda ilk üç meslek makineci (dikiş), temizlik görevlisi ve tuğla imal işçisi iken erkeklerde temizlik görevlisi, diğer iplik işçileri ve sarıcıları ve diğer tahmil-tahliye ve ilgili yük taşıma işçileridir. İl genelinde ilk üç mesleğe baktığımızda kadınlardaki ilk 3 meslek ile benzerlik göstermektedir.

AÇIK İŞ VERİLERİ

Sinop İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında açık iş araştırmanın saha uygulaması sürecinde ziyaret edilen işyerlerinde işverenlerin "fiilen" ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir. Açık iş oluşturulmuş, dolu olmayan veya yakında boşalacak olan pozisyonları tanımlar. Referans Dönemi içerisinde (12 Mayıs-27 Haziran) işyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu (açık işlere) meslekler mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkan sunan önemli bir göstergedir. Aynı referans dönemi esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 597'dir. Bu kapsamda İŞKUR, işverenlere ulaşmıştır. Araştırma kapsamında en fazla açık iş bulunan ilk üç sektör sırasıyla imalat, toptan perakende ticaret ve inşaat sektörleridir.

Tablo 23: Sektörlere Göre Açık İş Oranı

Satır Etiketleri	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Oranı 2013
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	0,17%	2,5%	0,0%
İmalat	400	66,98%	7,5%	8,6%
İnşaat	41	6,82%	2,9%	2,4%
Toptan perakende ticaret	99	16,66%	7,7%	8,9%
Ulaştırma ve depolama	0	0,00%	0,0%	5,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	33	5,47%	10,4%	6,5%
Bilgi ve iletişim	1	0,17%	2,9%	2,9%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,00%	0,0%	3,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,00%	0,0%	32,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	0,34%	1,2%	4,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	0,38%	0,2%	0,0%
Eğitim	8	1,34%	5,1%	0,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7	1,17%	7,5%	3,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	3	0,50%	3,7%	0,0%
Genel Toplam	597	100,00%	5,85%	6,9%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında görüşülen 343 işyerinden toplam 597 açık iş tespit edilmiştir. Sinop genelinde açık iş oranı % 5,85' tir. Bir başka deyişle her 100 kişilik kadronun 94' ü dolu, 6'sı doldurulmaya hazırdır. Ekonomik faaliyetlerine göre bakıldığında Sinop'ta en fazla açık iş bulunan sektör imalat sektörüdür. İmalat sektöründeki her 100 kişilik kadronun yaklaşık 92'si dolu 8'i doldurulmaya hazırdır. İmalat sektörünü toptan perakende ticaret sektörü izlemektedir.

2013 ile 2014 yılının açık iş oranlarını kıyasladığımızda il genelinde 2013 açık iş oranının 1,05 puanla yüksek olduğu görülmektedir. 2013 ve 2014 yıllarındaki açık iş oranının

farklı olmasının nedeni açık iş sayısı ve toplam çalışan sayısında farklılıklar olmasıdır. Bazı sektörlerde çalışan işyerlerin 2013' te açık iş verip 2014'te açık iş vermediği gözlemlenmiştir. Bu sektörler ulaştırma ve depolama, finans ve sigorta faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 24: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı

Cinsiyet	Genelleştirilmiş Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
Kadın	73	3204	2,23%
Erkek	118	6403	1,80%
Genel Toplam	597	9608	5,80%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Sinop il genelinde erkek istihdamın kadın istihdamının 2 katı kadar olduğu görülmektedir. Açık iş oranı kadınlarda % 2,23 erkeklerde ise % 1,80'dir. Açık iş sayılarına baktığımızda kadın ve erkek açık iş toplamı 191'dir. İşgücü piyasası araştırma kapsamında ziyaret edip açık iş aldığımız işverenlerimiz 406 açık işte cinsiyet için farketmez cevabını vermiştir.

Tablo 25: Açık İşi Olan İşyerlerin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İsyeri Sayısı	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	3	1	33,33%
İmalat	103	52	50,97%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	0	0,00%
İnşaat	58	10	17,52%
Toptan perakende ticaret	88	34	38,82%
Ulaştırma ve depolama	13	0	0,00%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20	11	52,63%
Bilgi ve iletişim	4	1	25,00%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3	0	0,00%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0	0,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12	2	16,67%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	13	1	8,79%
Eğitim	8	1	12,50%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	4	66,67%
Diğer hizmet faaliyetleri	9	1	11,11%
Genel Toplam	343	118	34,55%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma sonuçlarına göre Sinop genelinde görüşme yapılan 343 işyerinin 118'i işyerinde açık iş olduğunu bildirmiştir. En fazla işyerine sahip imalat sektöründe % 50,97'si açık iş beyanında bulunmuştur. Bu sektörü sırasıyla % 38,82 ile toptan perakende ticaret sektörü % 17,52 ile de inşaat sektörü takip etmektedir. Görüşme yapılan her 100 işyerinin 35'i işyerlerinde açık iş bulunduğunu beyan etmiştir.

Tablo 26:Sektörlere ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	100,00%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,33%
İmalat	47,3%	56,52%	56,3%	43,7%	63,60%	41,18%	50,97%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,00%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
İnşaat	17,6%	18,20%	14,3%	16,7%	25,00%	0,00%	17,52%
Toptan perakende ticaret	58,3%	42,86%	29,4%	35,7%	29,41%	50,00%	38,82%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	0,00%	0,0%	0,0%	0,00%	0,00%	0,00%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	71,4%	20,00%	0,0%	100,0%	0,0%	75,00%	52,63%
Bilgi ve iletişim	33,3%	0,00%	0,0%	0,00%	0,0%	0,00%	25,00%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,00%	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%	0,00%
Gayrimenkul faaliyetleri		0,00%	0,0%	0,00%	0,0%	0,00%	0,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	33,3%	0,00%	100,0%	0,0%	0,00%	0,00%	16,67%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,00%	0,0%	0,00%	0,00%	100,00%	8,79%
Eğitim	0,0%	50,00%	0,0%	0,0%	0,00%	0,00%	12,50%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	80,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	66,67%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	100,00%	0,0%	0,00%	0,00%	0,00%	11,11%
Genel Toplam	35,3%	37,56%	29,5%	31,9%	34,19%	36,64%	34,55%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Her yaş grubundaki işyerlerinin açık iş verme oranının sektörel dağılımına baktığımızda en fazla 5-9 yaş aralığındaki işyerlerinden 100 işyerinin 37'si açık iş vermiştir. Bu yaş grubunu 25 + işyerlerinden 100 işyerinin 36'sı ve 100 işyerinden 35'inin açık iş vermesiyle de 0-4 yaş grubundaki işyerleri takip etmektedir.

Sektörel bazda baktığımızda, her sektörün toplam işyeri sayısına oranlanmasıyla bulunan değerlere göre % 15,30 ile imalat sektörü, %10 ile de toptan perakende ticaret sektörü önde gelmektedir.

Tablo 27 : Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Sektörler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İmalat	52,3%	63,9%	59,8%	27,3%
İnşaat	27,4%	20,0%	90,1%	7,4%
Toptan perakende ticaret	54,2%	52,1%	69,8%	11,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	54,8%	35,5%	77,4%	9,7%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%	50,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	14,3%	42,9%	42,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	49,4%	54,9%	65,5%	23,2%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında ilimizdeki işverenlere açık işleri nasıl karşıladıklarına dair soru sorulmuş, 100 açık işin 65'inde akraba-eş dost cevabı alınmıştır. İŞKUR aracılığıyla cevabı veren işverenlerimiz ise 100 açık işten sadece 49'udur.

Bazı sektörlerde açık işin İŞKUR aracılığıyla karşılanmamasına rağmen karşılan sektörlerde de bu oran % 50'nin üzerindedir. Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki tüm açık işler İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır.

Tablo 28: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	Açık İş Sayıları						
Satır Etiketleri	Kadın	Erkek	Farketmez	Kadın %	Erkek %	Farketmez %	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	1	0	0%	100%	0%	1
İmalat	48	47	304	12%	12%	76%	400
İnşaat	0	11	29	0%	28%	72%	41
Toptan perakende ticaret	17	47	36	17%	47%	36%	99
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	4	6	22	12,9%	19,4%	67,7%	33
Bilgi ve iletişim	0	1	0	0,0%	100,0%	0,0%	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	1	1	0,0%	50,0%	50,0%	2

İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0	0	2	0,0%	0,0%	100,0%	2
Eğitim	0	0	8	0,0%	0,0%	100,0%	8
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	1	3	42,9%	14,3%	42,9%	7
Diğer hizmet faaliyetleri	1	2	0	33,3%	66,7%	0,0%	3
Genel Toplam	73	118	406	12,3%	19,7%	68,0%	597

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında Sinop ilinde 100 açık işte 68 farketmez, 20 erkek ve 12 kadın cevabı alınmıştır. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe 100 açık işin 43'ünde açık iş olarak kadın tercihinde bulunmuştur. Açık iş sayılarına bakıldığında en yüksek değer cinsiyet gözetmeksizin farketmez cevabını veren 304 açık iş ile imalat sektöründedir.

Tablo 29: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı

Satır Etiketleri	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	238	3261	39,82%	6,79%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	155	1787	26,04%	8,00%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	82	1025	13,80%	7,43%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	68	1968	11,32%	3,32%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	26	416	4,40%	5,93%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	12	515	2,06%	2,33%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	10	478	1,71%	2,09%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	5	37	0,86%	12,24%
YÖNETİCİLER	0	121	0,00%	0,00%
Genel Toplam	597	9608	100,00%	5,85%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Meslek gruplarına göre açık iş dağılımına bakıldığında ilk sırayı tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu almaktadır. Bu meslek grubundaki her 100 kişilik açık işin 40'ı tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubundadır. İkinci sıradaki meslek grubu sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Her 100 kişilik açık işin 26'sı bu meslek grubundadır.

Meslek gruplarına göre açık iş oranlarına bakıldığında ise ilk sırayı nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları yer alır. Bu meslek grubundaki her 100 kişilik kadronun 88'i dolu 12'si doldurulmaya hazırdır. Bu meslek grubunu sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu takip etmektedir. Her 100 kişilik kadronun 92'si dolu 8'i doldurulmaya hazırdır.

Meslek gruplarına göre açık iş dağılımlarına ve oranlarına bakıldığında açık işi bulunmayan tek meslek grubu yöneticilerdir.

Tablo 30: Açık İşlerin Meslek Grubuna ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Satır Etiketleri	Kadın	Erkek	Farketmez	Kadın %	Erkek %	Farketmez %	Genel Toplam
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	1	3	6	9,80%	30,18%	60,02%	10
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	14	14	54	17,50%	16,47%	66,02%	82
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	8	8	51	12,22%	11,95%	75,83%	68
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	5	0	0,00%	100,00%	0,00%	5
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0	1	25	0,00%	3,85%	96,15%	26
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	40	60	56	25,43%	38,79%	35,78%	155
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0	12	0	0,00%	100,00%	0,00%	12
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	10	14	213	4,21%	6,00%	89,79%	238
Genel Toplam	73	118	406	12,26%	19,71%	68,03%	597

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında derlenen açık iş oranlarının meslek gruplarına ve cinsiyetlerine göre sıralaması yapıldığında bir çok meslek grubunda işverenlerimizin farketmez cevabı verdiği tespit edilmiştir. Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ve teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grubunda sadece erkek cevabı alınmıştır. Kadın açık iş oranının erkek açık iş oranından yüksek olduğu hizmet ve satış elemanları meslek grubunda 100 işverenden 18'i açık işinde kadın, 16'sı erkek, 66'sı da farketmez cevabı vermiştir.

Tablo 31: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
MAKİNECİ (DİKİŞ)	138	23,09%
ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	50	8,42%
ÜTÜCÜ	37	6,25%
DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	30	5,03%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	20	3,39%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	20	3,34%
YAPI YALITIMCISI	17	2,93%
KASİYER	17	2,78%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	16	2,73%

REYON GÖREVLİSİ	16	2,60%
MOZAİK KESİCİ VE DÖŞEYİCİ	15	2,54%
SATIŞ DANIŞMANI	10	1,75%
AĞAÇ İŞLEME TEZGAHI AYARCISI	10	1,69%
BALIK TEMİZLEME İŞÇİSİ	10	1,69%
KESİMCİ (KONFEKSİYON)	10	1,68%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	8	1,35%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	7	1,20%
YUFKA USTASI	6	1,02%
MERMER İŞÇİSİ	6	1,02%
AŞÇI YARDIMCISI	5	0,87%
DİĞER	147	24,63%
Toplam	597	100,00%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Sinop ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 89 farklı meslekte 597 adet açık iş alınmıştır. En fazla açık iş sayısının makineci (dikiş) mesleğinde olduğu görülmektedir. Bu meslekteki açık iş sayısı toplam açık işlerin % 23,09'unu oluşturmaktadır. İlk 5 mesleğe baktığımızda makineci (dikiş) mesleğini sırasıyla % 8,42 ile ortacı/ayakçı (tekstil), % 6,25 ile ütücü, % 5,03 ile diğer iplik işçileri ve sarıcıları ve % 3,39 ile konfeksiyon işçisi mesleği takip etmektedir.

İlk 5 mesleğin ait oldukları meslek gruplarına baktığımızda üçünün (diğer iplik işçileri ve sarıcıları, ütücü, makineci (dikiş)) tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu olduğu anlaşılmıştır. Tablo 24'e bakıldığında bu meslek grubunda diğer meslek gruplarına göre açık iş sayısı 238 ile en yüksektir.

Tablo 32 :Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Satır Etiketleri	Kadın	Erkek	Kadın %	Erkek %
MAKİNECİ (DİKİŞ)	10	0	13,67%	0,00%
ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	0	0	0,00%	0,00%
ÜTÜCÜ	0	0	0,00%	0,00%
DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	0	0	0,00%	0,00%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	0	0	0,00%	0,00%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	0	8	0,00%	7,12%
YAPI YALITIMCISI	0	17	0,00%	14,88%
KASİYER	5	0	7,08%	0,00%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	0	1	0,00%	0,88%
REYON GÖREVLİSİ	0	0	0,00%	0,00%
MOZAİK KESİCİ VE DÖŞEYİCİ	15	0	20,71%	0,00%

SATIŞ DANIŞMANI	5	1	7,08%	0,88%
AĞAÇ İŞLEME TEZGAHI AYARCISI	0	0	0,00%	0,00%
BALIK TEMİZLEME İŞÇİSİ	10	0	13,80%	0,00%
KESİMCİ (KONFEKSİYON)	0	0	0,00%	0,00%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	0	8	0,00%	6,86%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	0	7	0,00%	6,10%
YUFKA USTASI	6	0	8,32%	0,00%
MERMER İŞÇİSİ	0	6	0,00%	5,16%
AŞÇI YARDIMCISI	0	0	0,00%	0,00%
Genel Toplam	73	118	100,00%	100,00%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Açık işlerin mesleklerde cinsiyet dağılımına bakıldığında, açık iş verilen ilk 20 meslek incelendiğinde sadece kadın cevabı veren 3 meslek bulunmaktadır. Mozaik kesici ve döşeyici, yufka ustası ve balık temizleme işçisi meslekleridir.

Kadın cevabı verilen açık işin % 20,71'i mozaik kesici ve döşeyici, % 13,67'si makineci (dikiş) ve % 13,80 oran ile de balık temizleme işçisi meslekleridir. Erkek cevabı verilen açık işin % 14,88'i yapı yalıtımcısı, % 7,12'si garson(servis elemanı) ve %6,86'sı kaynakçı (oksijen ve elektrik) meslekleridir.

Meslek bazında cinsiyete göre açık iş oranlarına baktığımızda bazı mesleklerde oranların her iki cinsiyette de 0(sıfır) olduğu görülmektedir. Bu işverenlerimizin açık işlerinde cinsiyet gözetmeksizin açık iş beyanında bulunduğunu göstermektedir.

Tablo 33: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılım

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fazla Mesaiye Kalabilme	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Ahlakına Sahip Olma	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Seyahat Edebilme Esnekliği	Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
MAKİNECİ (DİKİŞ)	0%	78%	71%	42%	64%	85%	0%	0%	0%	46%	93%	0%	85%
ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	0%	86%	70%	70%	74%	96%	0%	0%	0%	74%	74%	10%	90%
ÜTÜCÜ	0%	84%	70%	54%	54%	97%	0%	0%	0%	54%	92%	0%	86%
DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	0%	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	0%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	100%	100%	0%	100%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	21%	53%	90%	79%	89%	90%	16%	37%	0%	26%	79%	37%	74%
YAPI YALITIMCISI	0%	77%	100%	17%	59%	83%	0%	0%	0%	0%	83%	0%	35%
KASİYER	81%	44%	69%	100%	63%	69%	0%	25%	0%	50%	94%	0%	38%
METAL M.M.İ.	0%	6%	100%	6%	0%	100%	6%	0%	0%	6%	100%	0%	6%

REYON GÖREVLİSİ	20%	67%	87%	53%	67%	67%	33%	87%	0%	53%	100%	0%	87%
MOZAİK KESİCİ VE DÖŞEYİCİ	0%	33%	100%	0%	0%	100%	33%	0%	0%	100%	100%	0%	0%
SATIŞ DANIŞMANI	10%	0%	90%	80%	40%	80%	30%	70%	0%	30%	60%	0%	100%
AĞAÇ İŞLEME TEZGAHI AYARCISI	0%	100%	100%	0%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
BALIK TEMİZLEME İŞÇİSİ	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
KESİMCİ (KONFEKSİYON)	0%	100%	100%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	100%	100%	0%	100%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	0%	38%	100%	38%	63%	100%	25%	0%	13%	63%	100%	0%	87%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	29%	57%	29%	29%	86%	86%	100%	29%	86%	86%	86%	0%	100%
YUFKA USTASI	0%	67%	100%	33%	17%	100%	0%	33%	0%	17%	100%	0%	83%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İşverenlerce açık işler için iş arayanlardan talep edilen ek beceriler meslek bazında incelendiğinde makineci(dikiş) mesleğinde % 93 oranla takım çalışması, %85 ile iş ahlakına sahip olma ve yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübeye sahip olma becerisi istenmiştir. Açık işlerde sadece kadınların istendiği mesleklere bakılırsa; mozaik kesici ve döşeyici mesleğinde açık işi olan her işveren elemanların fiziki bedensel yeterlilik, iş ahlakı, takım çalışması ve sorun çözme ve bağımsız karar verme becerilerine sahip olmasını istemiştir. Yufka ustası mesleğinde açık işi olan her işveren yine fiziki bedensel yeterlilik, iş ahlakına sahip olma ve takım çalışması becerisine sahip olmasını istemiştir.

Tablo 34: Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

MESLEKLER	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya
MAKİNECİ (DİKİŞ)	53,2%	72,2%	38,1%	36,3%
ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	73,8%	81,9%	30,2%	59,8%
ÜTÜCÜ	70,2%	59,3%	59,6%	26,8%
DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	57,9%	41,9%	89,6%	10,4%
YAPI YALITIMCISI	59,2%	0,0%	100,0%	0,0%
KASİYER	75,0%	87,4%	37,6%	25,0%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	6,3%	0,0%	100,0%	0,0%
REYON GÖREVLİSİ	66,7%	100,0%	53,3%	20,0%
MOZAİK KESİCİ VE DÖŞEYİCİ	0,0%	100,0%	66,7%	33,3%
SATIŞ DANIŞMANI	50,0%	69,9%	80,1%	0,0%
AĞAÇ İŞLEME TEZGAHI AYARCISI	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
BALIK TEMİZLEME İŞÇİSİ	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%

KESİMCİ (KONFEKSİYON)	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
KAYNAKÇI (OKSİJEN VE ELEKTRİK)	50,1%	12,5%	100,0%	0,0%
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	0,0%	56,7%	100,0%	28,8%
YUFKA USTASI	49,8%	0,0%	100,0%	0,0%
MERMER İŞÇİSİ	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
AŞÇI YARDIMCISI	59,6%	100,0%	100,0%	0,0%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Analizi sonucunda 89 farklı meslekte toplamda 597 adet açık iş alınmıştır. En fazla açık iş alınan ilk 20 mesleğe göre arama kanallarına baktığımızda akraba-eş dost aracılığıyla eleman arayan işverenlerin çoğunlukta olduğunu görmekteyiz. Araştırma kapsamında arama kanalı olarak özel istihdam büroları sorulmuş; ancak Sinop'ta özel istihdam bürosu olmadığı için hiçbir işveren cevap vermemiş ve arama kanalı olarak rapora alınmamıştır.

Nitelik gerektirmeyen meslekler grubuna giren beden işçisi (genel), beden işçisi (temizlik) gibi mesleklere bakıldığında işverenlerden arama kanalı olarak sadece akraba-eş dost cevabı alınmıştır. Meslekleri incelediğimizde işverenlerin %50'den fazlası açık işlerini İŞKUR aracılığıyla aradığı cevabını vermiştir. Resepsiyon görevlisi(ön büro elemanı) mesleğinde açık iş % 49,17 değerle İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır.

Grafik 6: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

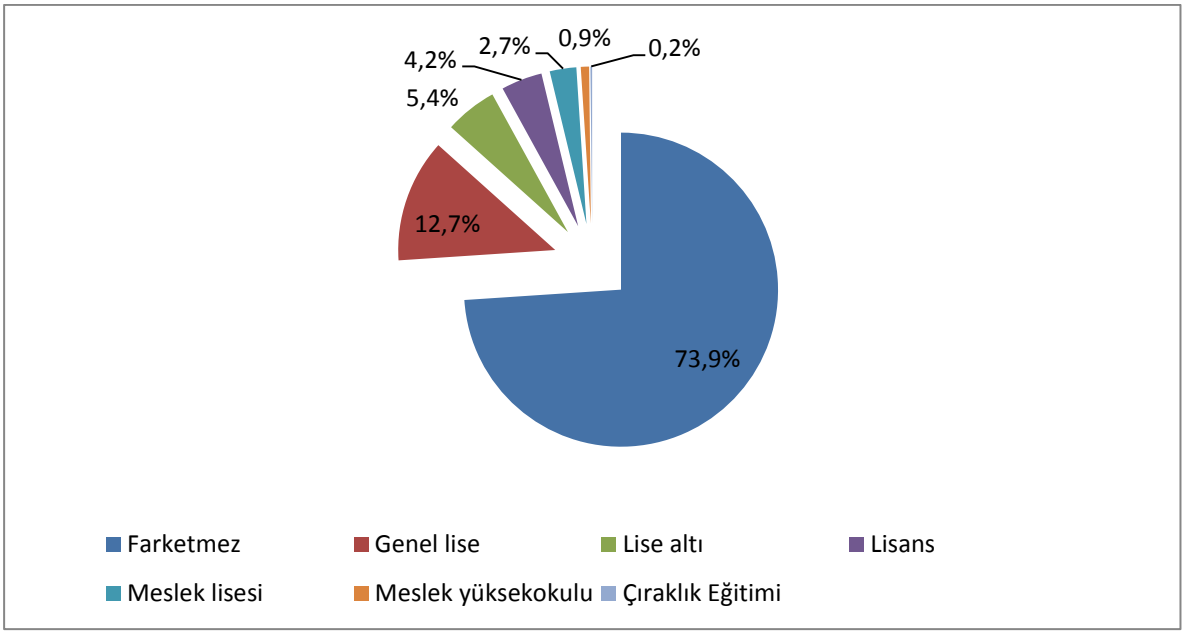

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında ilimizdeki işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki asgari eğitim düzeyi sorulmuş, %73,9'undan farketmez cevabı alınmıştır. Açık işlerin %12,7'lik kısmı için genel lise düzeyinde eğitim talep edilirken, %5,4'lük kısım için ise lise altı eğitim düzeyi

yeterli görülmüştür. İlimizde lisansüstü eğitim düzeyinde bir talebin olmaması dikkat çekmiştir.

Grafik 7: Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

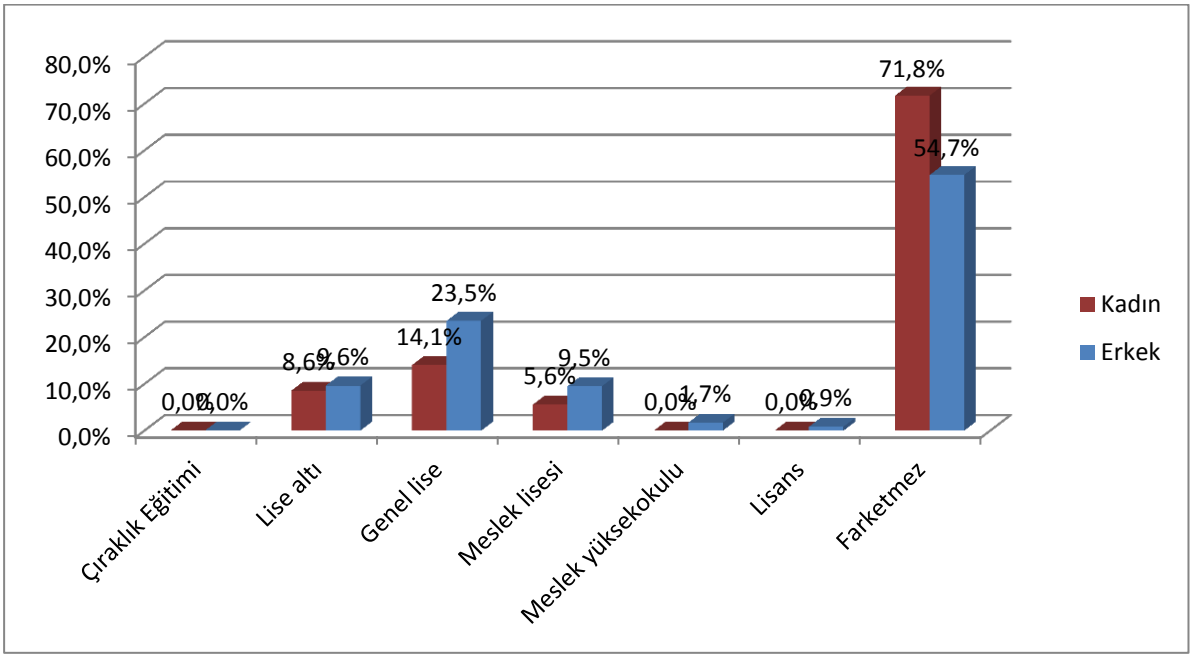

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Grafiğe göre açık iş dağılımına bakıldığında eğitim düzeyi için farketmez cevabı veren işverenlerin % 71,8 oranında kadın eleman aradığını belirtmiştir.

Tablo 35: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Eğitim Durumu	İl Geneli Açık İş Sayısı	İl Geneli Açık İş Dağılımı	İhracat yapan Firmaların Açık İş Sayısı	İhracat yapan Firmaların Açık İş Dağılımı
Çıraklık Eğitimi	1	0,18%	0	0,00%
Lise altı	32	5,37%	0	0,00%
Genel lise	76	12,69%	0	0,00%
Meslek lisesi	16	2,73%	1	0,57%
Meslek yüksekokulu	5	0,85%	0	0,00%
Lisans	25	4,23%	1	0,57%
Farketmez	441	73,95%	175	98,86%
Genel Toplam	597	100,00%	177	100,00%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İl genelinde ihracat yapan firmaların % 98,86'sı ihtiyaç duydukları mesleklerdeki asgari eğitim düzeyi için farketmez cevabı vermiştir. Bununla birlikte % 0,57 oranla meslek

lisesi ve yine aynı oranla lisans cevabı alınmıştır. Araştırma kapsamında ihtiyaç duyulan mesleklerin asgari eğitim düzeyi için açık iş dağılımına baktığımızda %73,95'i farketmez, %12,69'u genel lise ve %5,37'si de lise altıdır.

Tablo 36 :Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya
Çıraklık Eğitimi	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Lise altı	74,3%	51,5%	41,6%	9,9%
Genel lise	41,0%	58,8%	78,0%	12,3%
Meslek lisesi	18,5%	0,0%	100,0%	12,7%
Meslek yüksekokulu	60,7%	20,0%	80,0%	39,7%
Lisans	32,3%	16,1%	72,2%	59,5%
Farketmez	51,1%	59,3%	63,1%	24,3%
Genel Toplam	49,4%	54,9%	65,5%	23,2%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında eğitim durumlarının arama kanallarına göre dağılımlarına baktığımızda % 100 oranı yine akraba- eş dost cevabında görülmektedir. Eğitim durumunda farketmez cevabı verilen açık işlerin % 63,1'i akraba-eş dost, % 51,1'i İŞKUR aracılığıyla arandığı belirtilmiştir. İŞKUR aracılığıyla aranan açık işlerin eğitim durumuna bakıldığında % 74,3 ile en yüksek değer lise altındadır.

Grafik 8: Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

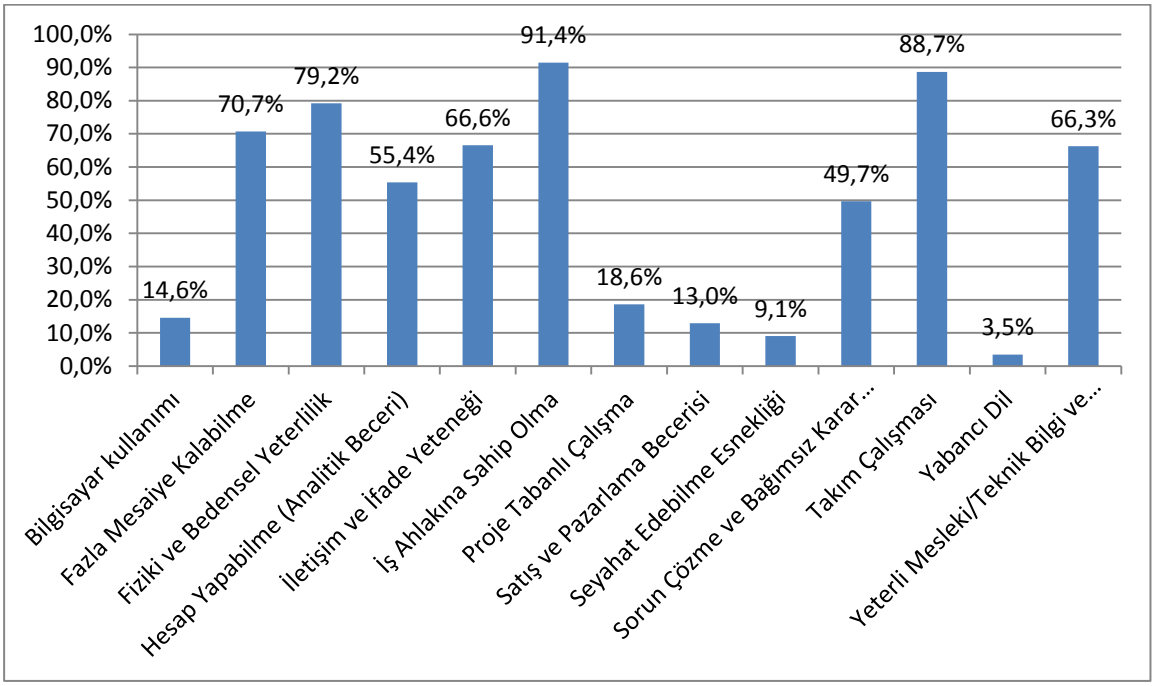

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İşgücü piyasası analizinin amaçlarından biri, işgücü piyasasındaki mevcut açık işleri ve bu işler için aranan nitelikleri tespit etmektir. Bu amaçla işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki istenilen beceri düzeyleri sorulmuş % 91,4 ü iş ahlakına sahip olunması gerektiği cevabı alınmıştır. İşverenler % 88,7 oranla takım çalışması, %79,2 oranla fiziki ve bedensel yeterliliğe sahip olunması gerektiği cevabını vermişlerdir.

Grafik 9 :Beceriler ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

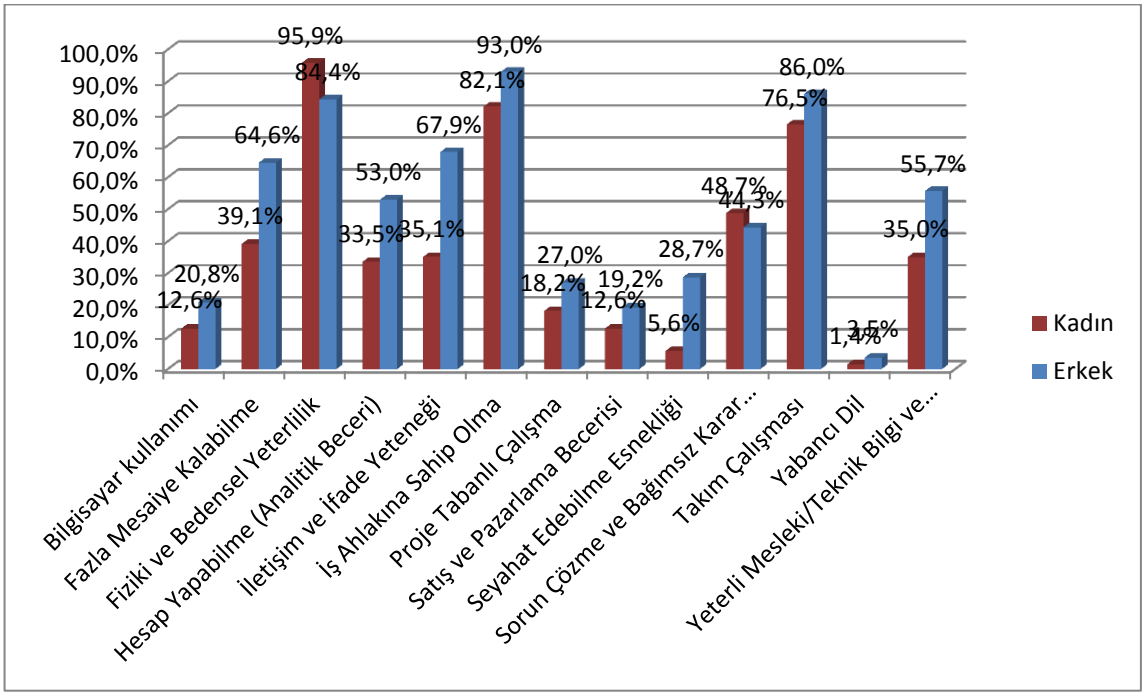

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İşverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki istenilen becerilerde cinsiyet oranlarına bakıldığında, iş ahlakına sahip olma becerisi istenen açık işlerde aynı zamanda %82,1'i kadın %93'ü erkek cevabı verilmiştir. Takım çalışması becerisinde % 76,5'i kadın ve %86'sı erkektir. Fiziki ve bedensel yeterliliğe sahip beceri aranılan açık işin % 95,9'u kadın %84,4'ü erkektir. Kadın oranının yüksek olduğu beceri fiziki ve bedensel yeterliliğe sahip olma becerisidir.

Tablo 37: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı

Satır Etiketleri	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksek okulu	Lisans	Farketmez	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	0,0%	25,8%	34,5%	87,3%	100,0%	100,0%	1,9%	14,6%
Fazla Mesaiye Kalabilme	0,0%	45,1%	68,5%	81,1%	39,7%	80,1%	72,5%	70,7%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	100,0%	71,1%	82,0%	93,8%	60,7%	56,4%	80,3%	79,2%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	100,0%	38,7%	87,7%	100,0%	80,3%	72,3%	48,1%	55,4%
İletişim ve İfade Yeteneği	100,0%	48,2%	79,4%	100,0%	80,3%	100,0%	62,4%	66,6%
İş Ahlakına Sahip Olma	100,0%	61,2%	92,9%	100,0%	80,3%	100,0%	92,7%	91,4%
Proje Tabanlı Çalışma	0,0%	25,5%	21,9%	62,7%	39,7%	88,1%	11,7%	18,6%
Satış ve Pazarlama Becerisi	0,0%	25,8%	42,6%	62,7%	20,0%	36,4%	3,7%	13,0%
Seyahat Edebilme Esnekliği	0,0%	12,7%	17,6%	87,7%	19,7%	44,4%	2,3%	9,1%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	0,0%	35,1%	49,2%	62,1%	100,0%	100,0%	47,0%	49,7%
Takım Çalışması	100,0%	93,4%	87,4%	87,7%	59,3%	96,0%	88,5%	88,7%
Yabancı Dil	0,0%	0,0%	11,1%	6,2%	20,0%	4,0%	2,1%	3,5%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	100,0%	67,7%	72,6%	75,4%	100,0%	100,0%	62,4%	66,3%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında işverenlere açık işlerinde talep ettikleri eğitim düzeyleri ve aradıkları beceriler sorulduğunda işverenlerin çoğu belli bir eğitim düzeyi aramadıklarını (farketmez), ancak kişilerde % 92,7 ile iş ahlakına sahip olma, % 88,5 takım çalışması ve %80,3 ile fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi istenmiştir.

İstenen eğitim düzeyinde ikinci sırada yer alan genel liseye bakıldığında %92,9 ile iş ahlakına sahip olma, %87,7 ile hesap yapabilme (analitik beceri), % 87,4 ile takım çalışması becerisi istenmiştir.

Üçüncü sırada yer alan lise altı eğitim düzeyinde, %93,4 ile takım çalışması, %71,1 ile fiziki ve bedensel yeterlilik, %67,7 ile de yeterli mesleki/teknik bilgi tecrübe becerisi istenmiştir.

Grafik 10: Açık İş arama Kanallarının Dağılımı

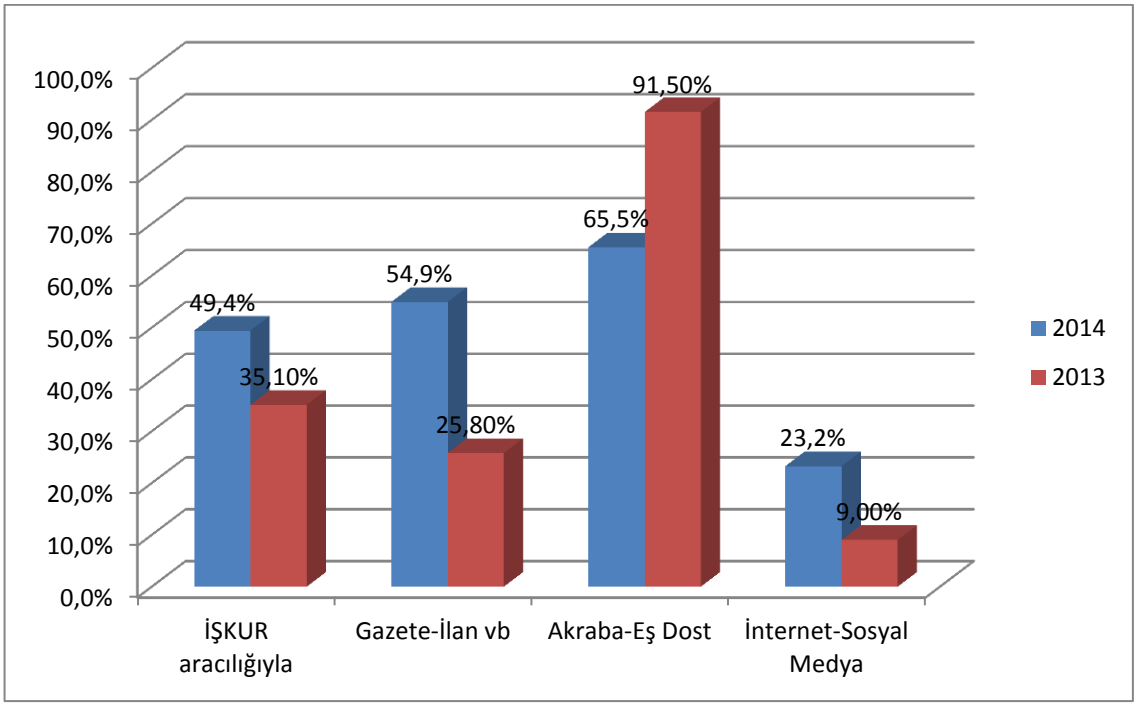

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İlimizde işverenlerin büyük çoğunluğu 2013 ve 2014 yılında da açık işlerin karşılanmasında ilk olarak sırasıyla % 91,50 ve % 65,5 oranla akraba-eş dost arama kanalını tercih etmektedir. Sinop'ta açık işlerin %49,4'ü İŞKUR aracılığıyla aramaya çalışmaktadır. 2014 yılında İŞKUR aracılığıyla, gazete-ilan vb. ve internet sosyal medya arama kanallarında artış gözlenmiştir. Buna karşılık akraba-eş dost arama kanalında düşüş olmasına rağmen ilimizde yine açık işlerin karşılanmasında en üst sırada akraba-eş dost arama kanalı bulunmaktadır.

Tablo 38: İhracat Yapan Firmaların Arama Kanalına Göre Dağılımı

Arama Kanalı	İhracat Yapan Firmalar	Türkiye Geneli
İŞKUR aracılığıyla	74,2%	70,6%
Gazete-İlan vb	80,5%	41,7%
Akraba-Eş Dost	42,2%	57,1%
İnternet-Sosyal Medya	57,2%	30,7%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	7,5%
Genel Toplam	100,0%	100,0%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İhracat yapan firmalara açık işlerini karşılamada başvurdukları arama kanallarına bakıldığında %80,5 ile gazete-ilan ilk sıradadır. Sırayı %74,2 ile İŞKUR aracılığıyla, %57,2 ile de internet-sosyal medya arama kanalları takip etmektedir.

Türkiye genelinde ilk sırayı % 70,6 ile İŞKUR aracılığıyla arama kanalı almaktadır. Sinop ilinde özel istihdam bürosu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ihracat yapan işverenler, açık işlerini %7,5 oranla özel istihdam büroları aracılığıyla aramaktadır.

Tablo 39: Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Arama Kanalları	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	38,0%	39,1%	38,3%
Gazete-İlan vb	30,5%	25,2%	27,9%
Akraba-Eş Dost	82,2%	75,5%	80,3%
İnternet-Sosyal Medya	14,7%	9,7%	12,6%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma neticesinde teşvikten yararlanan işverenlerin %82,2'si açık işlerini akraba-eş dost yoluyla aramaktadır. %38 ile de 2. sırada İŞKUR'u tercih etmektedir. Teşvikten yararlanan ve yararlanmayan işyerlerine baktığımızda İŞKUR'un 2. sırada yer aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo 40: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Arama Kanalları	Evet	Hayır	Genel Toplam	Evet %	Hayır %	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	181	113	295	47,30%	53,18%	49,40%
Gazete-İlan vb	179	149	328	46,60%	69,94%	54,93%
Akraba-Eş Dost	313	77	391	81,66%	36,29%	65,47%
İnternet-Sosyal Medya	38	101	139	9,81%	47,45%	23,24%
Genel Toplam	384	213	597	100,00%	100,00%	100,00%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işverenlerin açık işlerini %81,66'sı akraba-eş dost, %47,30'u İŞKUR aracılığıyla aradıkları görülmektedir. İnternet-sosyal medya arama kanalı, diğer arama kanallarına oranla daha az tercih edilmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işverenler açık işlerini %69,94 ile gazete-ilan arama kanalıyla, % 53,18 ile de İŞKUR aracılığıyla aradıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 41: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı

Arama Kanalları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
İŞKUR aracılığıyla	181	50,34%
Gazete-İlan vb	179	49,60%
Akraba-Eş Dost	290	80,48%
İnternet-Sosyal Medya	30	8,23%
Genel Toplam	361	100,00%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp İŞKUR'dan açık iş talebinde bulunan işverenlerin %80,48'i akraba-eş dost, %50,34 ile de İŞKUR aracılığıyla olan arama kanalı tercih etmiştir. Oranların % 100'den fazla çıkmasının sebebi birden fazla seçeneğin işaretlenebilir olmasıdır. Dolayısıyla bir işverenin açık işini hem İŞKUR hem de akraba-eş dost aracılığıyla aradığı tespit edilmiştir.

Tablo 42: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

İşyerinin Yaşı	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Toplam İşyeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı
0-4	27	75	35,31%
5-9	35	92	37,56%
10-14	16	55	29,46%
15-19	14	45	31,93%
20-24	13	39	34,19%
25+	13	37	36,64%
Genel Toplam	118	343	34,55%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İl genelinde toplam işyeri sayısı olarak da açık iş veren işyeri sayısı olarak da ilk sırayı 5-9 yaş arasında olan işyerleri almaktadır. Bu yaş aralığındaki işyerlerin açık iş verme oranı %37,56 ile genel toplam açık iş verme oranının üstündedir.

Açık iş veren işyeri sayılarına bakıldığında kuruluş yılı 9 yıldan az olan işyerlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Tablo 43: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı

İşyerinin Yaşı	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
0-4	143	2648	5,1%
5-9	156	2209	6,6%
10-14	46	1338	3,3%
15-19	150	1032	12,7%
20-24	72	1372	5,0%
25+	30	1009	2,9%
Genel Toplam	597	9608	5,8%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Sinop genelinde görüşülen 343 iş yerinden toplam 597 açık iş bildirilmiştir. İl genelinde açık iş oranı %5,8'dir. Bir başka deyişle her 100 kişilik kadronun 94 ü dolu ve 6'sı doldurulmaya hazırdır.

İşyeri yaşlarına göre baktığımızda, 156 ile en fazla açık işte bulunan 5-9 yaş aralığındaki işyerlerinde açık iş oranı %6,6'dır. Bu yaş aralığında her 100 kişilik kadronun 93'ü dolu ve 7'si doldurulmaya hazırdır.

İşyeri yaşlarına göre doğrusal bir azalma ya da artma görülmemektedir. Doldurulmaya hazır en az açık iş % 2,9 ile 25 + yaşındaki işyerleridir

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Teminde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder.

İşin niteliklerine uygun eleman bulma konusunda işverenlerin sıkıntılar yaşadıkları yadsınamaz. Araştırma kapsamında işverenlerin, işveren yetkililerinin işe uygun nitelikte eleman bulamamasının nedenleri üzerinde durulmuştur. Eleman temininde güçlük çekilme nedenleri hakkında seçenekler sorulmuştur.

2014 İPA kapsamında Sinop'ta 343 işyeri içinde temininde güçlük çekilen meslek bildiren işyeri sayılarını, temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörel dağılımlarını, toplam içindeki ağırlıklarını, ana meslek gruplarına göre dağılımlarını ve temininde güçlük çekilme nedenleri ile il genelinde ihtiyaç duyulan meslekler haritasını çıkarmamıza yardımcı olacaktır.

Tablo 44: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları

TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı				
İl-Türkiye Karşılaştırması	SİNOP		TÜRKİYE	
Sektörler	Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	9	1,27%	3.295	1,17%
İmalat	408	57,44%	111361	39,39%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	0,42%	384	0,14%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,00%	377	0,13%
İnşaat	69	9,74%	34347	12,15%
Toptan perakende ticaret	121	17,04%	48979	17,33%
Ulaştırma ve depolama	4	0,56%	9957	3,52%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	52	7,26%	21918	7,75%
Bilgi ve iletişim	0	0,00%	3631	1,28%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	0,14%	1305	0,46%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,00%	1452	0,51%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9	1,27%	8630	3,05%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5	0,64%	18839	6,66%
Eğitim	18	2,53%	4027	1,42%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5	0,70%	7960	2,82%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,00%	833	0,29%
Diğer hizmet faaliyetleri	7	0,98%	5408	1,91%
Genel Toplam	711	100,00%	282704	100,00%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörel dağılımını incelediğimizde; hem Sinop'ta hem de Türkiye'de imalat sektöründeki işyerlerinin eleman temin etmekte zorlandıkları görülmektedir. Sinop'ta eleman temininde güçlük çekilen işyerlerinin %57,44'ü, Türkiye'de ise %39,39'unun imalat sektöründe olduğu görülmektedir. Sinop ve Türkiye'de eleman temininde güçlük çekilen ikinci sektör toptan perakende ticaret sektörüdür.

Sinop'taki işyerlerin %17,04'ünün, Türkiye'de ise % 17,33'ünün bu sektörde eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Üçüncü sektör Sinop'taki işyerlerinin %9,74'ü Türkiye'de %12,15'i de inşaat sektörüdür. İlk üç sırada yer alan sektörlerdeki temininde güçlük çekilen meslekler, Sinop'ta toplamın %84,22'sini oluşturmaktadır.

Tablo 45: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları

TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı				
Sinop Geçen Yıl İle Karşılaştırma	2013		2014	
Sektör	Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	5	0,60%	9	1,27%
İmalat	373	48,20%	408	57,44%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,00%	3	0,42%
İnşaat	89	11,40%	69	9,74%
Toptan perakende ticaret	179	23,20%	121	17,04%
Ulaştırma ve depolama	17	2,20%	4	0,56%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50	6,50%	52	7,26%
Bilgi ve iletişim	0	0,00%	0	0,00%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	0,30%	1	0,14%
Gayrimenkul faaliyetleri	16	2,10%	0	0,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14	1,80%	9	1,27%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5	0,60%	5	0,64%
Eğitim	7	0,90%	18	2,53%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	16	2,10%	5	0,70%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,00%	0	0,00%
Diğer hizmet faaliyetleri	1	0,20%	7	0,98%
Genel Toplam	774	100%	711	100,00%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Temininde güçlük çekilen mesleklerin Sinop için sektörel dağılımlarını geçen yıl ile kıyaslarsak ilk üç sektörde herhangi bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Bu sektörler sırasıyla imalat, toptan perakende ticaret ve inşaat sektörüdür.

Genel olarak baktığımızda 2014 yılında, 2013 yılına göre temininde güçlük çekilen mesleklerde düşüş gözlenmiştir. İmalat sektöründe temininde güçlük çekilen mesleklerde geçen yıla oranla 2014'te artış, toptan perakende ticaret ve inşaat sektöründe ise azalış görülmektedir.

En fazla açık iş veren sektörlerle temininde güçlük çekilen sektörler benzerlik göstermektedir.

Tablo 46: TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları

TGÇM Eleman Açık İş Meslek Gruplarına Dağılımı				
SİNOP Meslek Grupları	TGÇM Eleman Sayısı	TGÇM Eleman %	Açık İş Eleman Sayısı	Açık İş %
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	10	1,4%	10	1,7%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	97	13,6%	82	13,8%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	37	5,2%	68	11,3%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	0,0%	5	0,9%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	45	6,4%	26	4,4%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	211	29,6%	155	26,0%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	22	3,2%	12	2,1%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	288	40,6%	238	39,8%
Genel Toplam	711	100,0%	597	100,0%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Temininde güçlük çekilen meslekleri ana meslek gruplarına göre dağılımını incelediğimizde; Sinop'ta %40,6 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda eleman temininde güçlük çekildiği görülürken bu ana meslek grubundaki açık işler, açık iş toplamının %39,8'ini oluşturduğu görülmektedir. Temininde güçlük çekilen ikinci ana meslek grubu %29,6 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar olurken bu meslek grubundaki açık işler, açık iş toplamının %26'sını oluşturmaktadır. Sinop'ta temininde güçlük çekilen üçüncü meslek grubu ise hizmet ve satış elemanları meslek grubudur. Bu meslek grubundaki açık işler , açık iş toplamının %13,8'ini oluşturmaktadır.

Tablo 47:Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı Oranları

Sektörlere Göre Toplam işveren TGÇM İşveren Sayı Ve Oranı			
SİNOP			
Sektörler	İşveren Sayısı	TGCM İşveren Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	3	3	100,00%
İmalat	103	71	68,63%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	1	50,00%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0,00%
İnşaat	58	20	35,11%
Toptan perakende ticaret	88	45	50,59%

Ulaştırma ve depolama	13	2	15,38%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20	17	84,21%
Bilgi ve iletişim	4	0	0,00%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3	1	33,33%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0	0,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12	6	50,00%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	13	1	8,79%
Eğitim	8	5	62,50%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	3	50,00%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0	0,00%
Diğer hizmet faaliyetleri	9	4	44,44%
Genel Toplam	343	179	52,06%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma yapılan dönemde temininde güçlük çekilen meslekler sektörel bazda incelendiğinde, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki tüm işverenler temininde güçlük çekilen meslek beyanında bulunmuştur. İşverenlerin kendi sektörleri içinde; %84,21'i konaklama ve yiyecek hizmeti, %68,63'ü imalat, %62,50'si ise eğitim sektöründeki işverenler, tüm işverenlerin de % 52,06'sı temininde güçlük çekilen meslek beyanında bulunmuştur.

Tablo 48 : Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları

Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranı		
Meslek Grupları	Eleman Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	10	1,4%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	97	13,6%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	37	5,2%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	0,00%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	45	6,3%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	211	29,6%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	22	3,1%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	288	40,6%
YÖNETİCİLER	0	0,00%
Genel Toplam	711	100,00%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Temininde güçlük çekilen meslekleri ana meslek gruplarına göre dağılımını incelediğimizde; Sinop'ta %40,6 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ana meslek grubunda eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Temininde güçlük çekilen ikinci ana meslek grubu yaklaşık %30 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar oluşturmaktadır. Sinop'ta temininde güçlük çekilen üçüncü meslek grubu ise yaklaşık %14 ile hizmet ve satış elemanları meslek grubudur.

Tablo 49 : Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranları

Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranı			
Meslek Grupları	Toplam Çalışan Sayısı	Eleman Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	478	10	2,13%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	1025	97	9,45%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	1968	37	1,88%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	37	0	0,00%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	416	45	10,88%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	1787	211	11,79%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	515	22	4,35%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	3261	288	8,84%
YÖNETİCİLER	121	0	0,00%
Genel Toplam	9608	711	7,40%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İl genelinde çalışan sayısının fazla olduğu tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubuna baktığımızda temininde güçlük çekilen mesleklerin de en çok bu meslek grubunda temininde güçlük çekildiği anlaşılmıştır. Çalışan sayısı olarak 2. Sırada yer alan nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda temininde güçlük çekilme oranı %1,9 iken 3. sırada yer alan sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda temininde güçlük çekilme oranı %11,8'dir.

Tablo 50: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımının Geçen Yıl İle Karşılaştırılması

Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımı				
SİNOP		2014		2013
Meslekler	Sayı	Oran	Meslekler	Oran
MAKİNECİ (DİKİŞ)	181	25,51%	MAKİNECİ (DİKİŞ)	21,30%
TUĞLA VE KİREMİT KALIPÇISI (ELLE)	30	4,26%	GARSON (SERVİS ELEMANI)	3,70%
DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	30	4,22%	REYON GÖREVLİSİ	2,90%

YAPI YALITIMCISI	30	4,18%	YAPI YALITIMCISI	2,40%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	29	4,10%	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	2,40%
REYON GÖREVLİSİ	13	1,89%	ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ BAKIM-ONARIMCISI	2,00%
SIHHİ TESİSATÇI/ISITMA VE SIHHİ TESİSATÇI	13	1,88%	TUĞLA İMAL İŞÇİSİ	2,00%
TRAKTÖR ŞOFÖRÜ	13	1,85%	AŞÇI	1,90%
AŞÇI	13	1,76%	PAZARLAMACI	1,70%
KASİYER	12	1,75%	HAMURKAR	1,70%
MOZAİK KESİCİ VE DÖŞEYİCİ	12	1,71%	SIHHİ TESİSATÇI/ISITMA VE SIHHİ TESİSATÇI	1,50%
SATIŞ DANIŞMANI	10	1,46%	KASİYER	1,50%
BETON VE BETONARME KALIPÇISI	10	1,43%	ELEKTRİKÇİ(GENEL)	1,50%
AĞAÇ BİÇME MAKİNESİ OPERATÖRÜ (HIZARCI-KERESTECİ)	10	1,42%	MERMER İŞÇİSİ	1,40%
AĞAÇ İŞLEME TEZGAHI AYARCISI	10	1,42%	RESEPSİYONİST(ÖN BÜRO ELEMANI)	1,40%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Temininde güçlük çekilen ilk 15 mesleğe bakıldığında 2014 ve 2013 yılında ilk sırada makineci(dikiş) mesleği yer almaktadır.2014 yılında %4,26 oranla tuğla ve kiremit kalıpçısı(elle) mesleği ikinci sıradayken bu meslek 2013 yılında ilk 15 meslek içinde yer almamıştır. 2013 yılında %3,7 oranla ikinci sırada yer alan garson(servis elemanı) mesleği 2014 yılında beşinci sırada olup %4,10 oranındadır.

Tablo 51 : Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama Oranları

Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılanma Durumu			
SİNOP			
	TGÇM Eleman Sayısı		
	Evet	Genel Toplam	Karşılama Oranı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	2	10	19,96%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	30	97	30,96%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	3	37	8,54%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	23	45	50,93%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	16	211	7,75%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	3	22	13,55%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	53	288	18,25%
Genel Toplam	130	711	18,33%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında işverenlere temininde güçlük çekilen meslekler için karşılayıp karşılayamadıkları sorulmuş, her 100 işverenden 18'i karşılayabildiği beyanında bulunmuştur. Profesyonel meslek mensupları meslek grubundaki temininde güçlük çektiğini belirten 100 işverenden 50'si karşılayabildiğini belirtmiştir. Karşılanma oranı en düşük %7,75 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubundadır.

Tablo 52 : TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları

TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılımı								
Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/nitelige sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması	İşyerine ulaşım zorluğu	Çalışma sürelerinin uzunluğu
MAKİNECİ (DİKİŞ)	59,9%	97,2%	69,4%	37,3%	20,6%	0,0%	11,1%	22,3%
TUĞLA VE KİREMİT KALIPÇISI (ELLE)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
YAPI YALITIMCISI	27,6%	89,5%	100,0%	48,5%	45,3%	17,1%	0,0%	6,7%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	18,1%	75,3%	64,6%	28,3%	14,5%	3,6%	0,0%	24,7%
REYON GÖREVLİSİ	61,5%	100,0%	23,1%	61,5%	23,1%	23,1%	0,0%	61,5%
SIHHİ TESİSATÇI/ISITMA VE SIHHİ TESİSATÇI	53,9%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
TRAKTÖR ŞOFÖRÜ	69,2%	100,0%	76,9%	61,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
AŞÇI	49,7%	100,0%	41,6%	16,7%	41,9%	0,0%	0,0%	25,2%
KASİYER	74,9%	83,4%	83,4%	16,6%	33,3%	33,3%	0,0%	58,4%
MOZAİK KESİCİ VE DÖŞEYİCİ	100,0%	41,7%	0,0%	58,3%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
SATIŞ DANIŞMANI	19,9%	69,8%	80,1%	0,0%	10,0%	0,0%	0,0%	10,0%
BETON VE BETONARME KALIPÇISI	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
AĞAÇ BİÇME MAKİNESİ OPERATÖRÜ (HIZARCI-KERESTECİ)	30,0%	90,0%	80,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
AĞAÇ İŞLEME TEZGAHI AYARCISI	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
BALIK TEMİZLEME İŞÇİSİ	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
PİŞİRİCİ (EKMEK)	100,0%	100,0%	100,0%	62,1%	24,8%	50,3%	0,0%	12,4%
HAMURKAR	100,0%	75,2%	50,3%	24,8%	24,8%	50,3%	0,0%	0,0%
MERMER İŞÇİSİ	75,0%	25,0%	0,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	75,0%
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	100,0%	100,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenlerini meslek bazında incelediğimizde, temininde güçlük çekilen mesleklerde ilk sırada bulunan makineci(dikiş) mesleğinde güçlük çekilme nedeni olarak % 97,2 ile "gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunmamasını" göstermiştir. İkinci sırada bulunan tuğla ve kiremit kalıpçısı(elle) mesleğinde tüm işverenler, güçlük çekilme nedeni olarak "gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunmamasını ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmamasını" göstermiştir. Üçüncü sırada bulunan diğer iplik işçileri ve sarıcıları mesleğinde tüm işverenler, güçlük çekilme nedeni olarak "bu meslekte işe başvuru yapılmamasını, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmamasını, çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesini, önerilen ücretin az bulunmasını ve vardiyalı çalışma bulunmasını" göstermiştir.

Tablo 53: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları

TGÇM İşyerlerinde TGÇ Nedeni Dağılımı		
TGÇ Nedenleri	TGCM Eleman Sayısı	Oran
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	376	52,86%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	541	76,11%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	458	64,48%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	251	35,30%
Önerilen ücretin az bulunması	156	21,99%
Vardiyalı çalışma olması	62	8,68%
İşyerine ulaşım zorluğu	31	4,40%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	89	12,46%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İşverenlere temininde güçlük çekilme nedenleri sorulmuş, 711 eleman için 541'i gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, 458'i yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve 375'i de bu meslekte işe başvuru yapılmaması cevabını vermiştir. Eleman sayısı ve verilen tüm cevapların farklı çıkmasındaki sebep birden fazla neden seçilebilmesidir.

Tablo 54: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması

TGÇM Nedenleri Oransal Dağılımı Türkiye- İl Karşılaştırması		
TGÇ Nedenleri	Türkiye	Sinop
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	43,6%	52,9%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	71,2%	76,1%

Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	59,5%	64,5%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	19,9%	35,3%
Önerilen ücretin az bulunması	21,7%	22,0%
Vardiyalı çalışma olması	9,7%	8,7%
İşyerine ulaşım zorluğu	7,1%	4,4%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	6,0%	12,5%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Temininde güçlük çekilme nedeni olarak Sinop'ta 100 işverenden 76'sı. Türkiye'de 100 işverenden 71'i gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması cevabını vermiştir. İkinci olarak Sinop'ta 100 işverenden 64'ü, Türkiye'de 59'u yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması cevabını vermiştir. % 4,4 oranla en düşük cevap Sinop'ta işyerine ulaşım zorluğu iken, %6,0 ile Türkiye'de çalış sürelerinin uzunluğu cevabı verilmiştir.

Grafik 11: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması

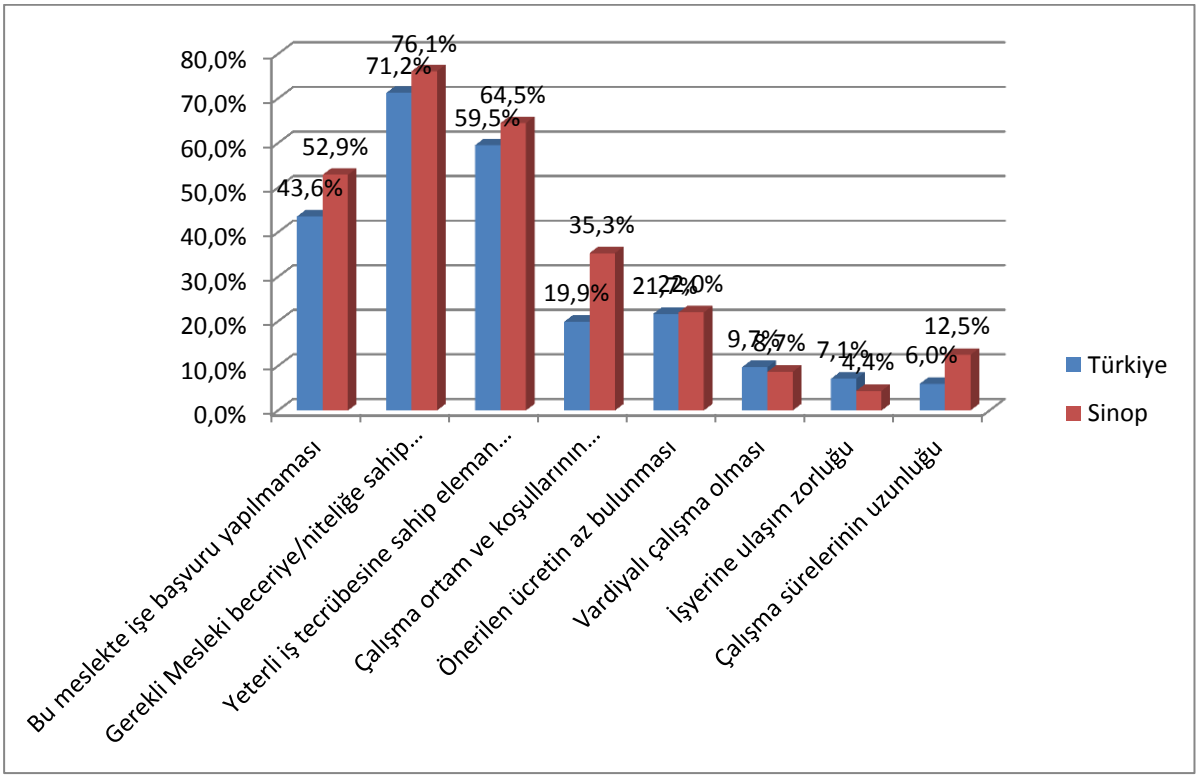

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Türkiye'de ve Sinop'ta da temininde güçlük çekme nedeni olarak ilk üç neden sırasıyla gerekli mesleki beceriye /niteliğe sahip eleman bulunamaması, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılamamasıdır. Türkiye'deki ve Sinop'taki işverenlerin verdiği cevaplar paralel bir eğilim göstermektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Tablo 55: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	26	39	66,7%
İmalat	453,4608	4904,4284	9,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	152	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0,0%
İnşaat	-161,2164	1343,3466	-12,0%
Toptan perakende ticaret	122,1654	1183,3479	10,3%
Ulaştırma ve depolama	-21	139	-15,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	38,9462	282,0968	13,8%
Bilgi ve iletişim	4	33	12,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	20	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	16	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-40	162	-24,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	49,1447	1020,299	4,8%
Eğitim	-27	148	-18,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	86	7,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	-2	79	-2,5%
Genel Toplam	448,5007	9607,5187	4,7%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

2014 İPA sonuçları doğrultusunda Sinop'ta 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle net istihdam değişiminin %4,7 olacağını öngörmekle birlikte madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün %66,7'lik bir pozitif yönlü değişimi beklediğini de söyleyebiliriz. 30 Haziran 2015

tarihi itibariyle 449 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. İstihdam beklentisine sektörel baktığımızda inşaat, ulaştırma ve depolama, mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler, eğitim ve diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde istihdam azalışı beklenmektedir.

Net istihdam artış beklentisinin en yüksek olduğu sektör imalat sektörüdür. İlimizde net istihdam değişim oranında en yüksek artış %66,7 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise %13,8 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri gelmektedir. Ayrıca inşaat(%-12), ulaştırma ve depolama(%-15), mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler (%2-4,7) son olarak diğer hizmet faaliyetleri(%-2,5) sektörlerinde azalış beklendiği görülmektedir.

Tablo 56: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	-9	478	-1,90%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	52	1025	5,10%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	108	1968	5,50%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	3	37	8,40%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	-35	416	-8,40%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	102	1787	5,70%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	-25	515	-4,80%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	254	3261	7,80%
YÖNETİCİLER	-2	121	-1,70%
Genel Toplam	449	9608	4,70%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Meslek gruplarına göre net istihdam beklentileri incelendiğinde, 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla istihdam artışının öngörüldüğü meslek grubunun %8,4 ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları olduğu anlaşılmaktadır. Bunu % 7,8 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu takip etmektedir.

Net istihdam azalışının olduğu meslek grupları ise ilk sırada %-8,4 ile profesyonel meslek mensupları, ikinci sırada %-4,8 ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarıdır.

Tablo 57: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
MAKİNECİ (DİKİŞ)	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	YAPI YALITIMCISI
ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	MAKİNECİ (DİKİŞ)
BETON VE BETONARME KALIPÇISI	ASFALT İŞÇİSİ
SIVACI	SIVACI
ÜTÜCÜ	HARİTA TEKNİKERİ
GARSON (SERVİS ELEMANI)	BEKÇİ
YAPI YALITIMCISI	TIR-ÇEKİCİ ŞOFÖRÜ
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHSIZ)	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
SOĞUK DEMİRCİ	İNŞAAT MÜHENDİSİ

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

İşgücü piyasasında hangi mesleklerin istihdamında artış ya da azalış olacağının bilinmesi uygulanacak aktif işgücü politikalarının ihtiyaç duyulan sektörlere ve mesleklere yönelmesini sağlayacaktır. Bununla birlikte istihdamın artırılmasına ve işsizliğin azaltılmasına doğrudan katkı sağlanmış olacaktır.

30 Haziran 2015 tarihinde istihdam artışı beklenen mesleklere bakıldığında ilk üç meslek makineci(dikiş), temizlik görevlisi ve ortacı/ayakçı(tekstil)'dır.

30 Haziran 2015 tarihinde istihdam azalışı beklenen mesleklere bakıldığında ilk üç meslek ağır kamyon şoförü, yapı yalıtımcısı ve makineci(dikiş)'dir. Azalış beklenen ilk on mesleğe bakıldığında ağır kamyon şoförü, asfalt işçisi, harita teknikeri, bekçi, tır çekici şoförü

ve inşaat mühendisi meslekleri dikkat çekmektedir. Sinop ilinde yapım işi nedeniyle ihale alan firmalarda iş bitimi ile eleman sayısında azalma olacağını göstermektedir.

Tablo 58: 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması

NET İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN MESLEKLER		NET İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER	
30 Haziran 2014	30 Haziran 2015	30 Haziran 2014	30 Haziran 2015
TUĞLA İMAL İŞÇİSİ	MAKİNECİ (DİKİŞ)	DİĞER MADENCİLER VE TAŞOCAKÇILAR	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
FIRIN İŞÇİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TÜNEL KALIPÇI-İNŞAAT	YAPI YALITIMCISI
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	ORTACI/AYAKÇI (TEKSTİL)	DİĞER İPLİK İŞÇİLERİ VE SARICILARI	MAKİNECİ (DİKİŞ)
MAKİNECİ(DİKİŞ)	BETON VE BETONARME KALIPÇISI	SOĞUK DEMİRCİ	ASFALT İŞÇİSİ
ORTACI	SIVACI	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	SIVACI
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	ÜTÜCÜ	NEZARETÇİ VE USTABAŞI	HARİTA TEKNİKERİ
DOĞAL GAZ TESİSATÇISI	GARSON (SERVİS ELEMANI)	ŞOFÖR(YOLCU TAŞIMA)	BEKÇİ
GARSON(SERVİS ELEMANI)	YAPI YALITIMCISI	KAT GÖREVLİSİ-TEMİZLİK	TIR-ÇEKİCİ ŞOFÖRÜ
BETON VE BETONARME KALIPÇISI	GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHSIZ)	MERMER İŞÇİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)
REYON GÖREVLİSİ	SOĞUK DEMİRCİ	BALIK TEMİZLEME İŞÇİSİ	İNŞAAT MÜHENDİSİ

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

30 Haziran 2014 tarihi itibariyle istihdam artışı beklenen ilk üç meslek tuğla imal işçisi, fırın işçisi ve ağır kamyon şoförüdür. 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle istihdam artışı beklenen ilk üç mesleğe baktığımızda değişiklik olduğu görülmektedir. Bu meslekler makineci(dikiş),temizlik görevlisi ve ortacı/ayakçı(tekstil)'dır.

30 Haziran 2014 tarihi itibariyle istihdam azalışı beklenen ilk üç mesleği sıralarsak, diğer madenciler ve taş ocakçılar, tünel kalıpçı-inşaat ve diğer iplik işçileri ve sarıcılarıdır. Buna karşılık 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle istihdam azalışı beklenen meslekler ise ağır kamyon şoförü, yapı yalıtımcısı ve makineci(dikiş)'dir.

Tablo 59:Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı

SEKTÖRLER	MEVSİMLİK PERSONEL ÇALIŞTIRAN İŞYERLERİNİN	TOPLAM İŞYERLERİNİN
	NİDO	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,00%	66,70%
İmalat	3,40%	9,20%
İnşaat	3,90%	-12,00%
Toptan perakende ticaret	-3,40%	10,30%
Ulaştırma ve depolama	-87,50%	-15,10%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	15,90%	13,80%
Bilgi ve iletişim	0,00%	12,10%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,00%	-24,70%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,00%	4,80%
Eğitim	0,00%	-18,20%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,00%	7,00%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,00%	-2,50%
Genel Toplam	2,80%	4,70%

Kaynak: Sinop 2014 – 1. Dönem İPTA

Toplam işyerlerinin ve mevsimlik personel çalıştıran işyerlerinin net istihdam değişimleri sektörel bazda incelendiğinde,

Mevsimlik personel çalıştıran işyerlerinde inşaat sektöründe %3,9 istihdam artışı beklenirken, toplam işyerlerinde ise %-12'lik istihdam azalışı beklenmektedir. Toptan perakende ticaret sektöründe toplam işyerlerinde %10,3 istihdam artışı beklenirken, %-3,4 oranla mevsimlik personel çalıştıran işyerlerinde istihdam azalışı beklenmektedir.

Madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün işgücünü sürekli çalıştırdığını, mevsimlik işçi çalışma yapmadığı söylenebilir. Aynı değişim, mevsimlik personel çalıştıran işyerlerinin NİDO'su (Net İstihdam Değişim Oranı) 0(sıfır) olan bilgi ve iletişim, mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler gibi sektörlerde de görülmektedir.

SONUÇ

Sinop ili İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılmasına yönelik aktif İşgücü programların ve istihdam politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arz ve talep dengesini eşitlemektir.

İş olanakları istihdamın en önemli unsurudur. Bölgede eleman ihtiyacı olan mesleklerin belirlenerek ve bireylere bu doğrultuda eğitim verilerek nitelik kazanan bireylerin istihdama katılması sağlanmalıdır.

İşgücü piyasası analizi sonucunda bazı mesleklerde eleman bulunamaması veya işin gerektirdiği niteliklerden yoksun elemanların olması piyasada sıkıntılar doğmakta ve arz talep dengesi kurulamamaktadır.

2014 yılı 12 Mayıs – 27 Haziran tarihleri arasında Sinop ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Analizi kapsamında ziyaret edilen 336 işyerinde toplam 9.607 kişi istihdam edilmektedir. Toplam çalışanlar içerisinde erkeklerin istihdam oranı %66,65 kadınların istihdam oranı ise %33,35'tİr. Çalışan oranlarından da anlaşılacağı üzere sayısal olarak çalışan erkeklerin sayısı, çalışan kadınların iki katından fazladır.

Yapılan araştırmalara göre Sinop ilinde çalışan sayısının en fazla olduğu sektörün imalat olduğu görülmektedir. İmalat sektörünün ilk sırada yer almasının sebebi ilimizde tekstil ve tuğla fabrikalarının yaygın olarak bulunmasından kaynaklanmaktadır. İkinci sırada inşaat sektörü, üçüncü sırada ise toptan perakende ticaret yer almaktadır.

Sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıkları incelendiğinde erkeklerin istihdamının Sinop ilinde kadınlara oranla oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Kadınların en fazla istihdam edildiği sektör insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri' dir.

Meslek gruplarına göre çalışanlar incelendiğinde en fazla istihdam edilen meslek grubu tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. Bu meslek grubundaki açık iş oranının yüksek olmasının en önemli nedeni Makineci(dikiş) mesleğinin bu meslek grubunda olmasıdır. İşgücü Piyasası Analizi neticesinde toplam 597 açık iş alınmış ve bu açık işlerin 138'i makineci(dikiş) mesleğine aittir. İkinci sırada nitelik gerektirmeyen meslekler, üçüncü sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışan meslek grubu yer almaktadır.

İlimizde çoğu meslek grubunda erkek istihdamı kadın istihdamından fazla iken büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda kadın istihdamı erkek istihdamına yakındır. Meslek grupları içindeki erkek çalışan oranlarına bakıldığında ilk üç meslek grubu; yöneticiler, teknisyenler teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları ve nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır.

Sinop ilinde çalışanların mesleklere göre dağılımında ilk 5 meslek makineci(dikiş), temizlik görevlisi, tuğla imal işçisi, diğer iplik işçileri ve sarıcıları ve ortacı/ayakçı(tekstil) meslekleridir. Bu meslekleri etkileyen faktör Sinop'ta yoğun olarak imalat sektörünün faaliyet göstermesidir.

Sinop ili İşgücü Piyasası Analizi sonucunda 89 farklı meslekte 597 adet açık iş alınmıştır. Araştırmanın saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda açık iş oranı %5,8 olarak hesaplanmıştır. En fazla açık iş sayısının makineci(dikiş) mesleğinde olduğu görülmektedir. Bu meslekteki açık iş sayısı toplam açık iş sayısının %23,1'ini oluşturmaktadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör imalat sektörüdür. İmalat sektöründeki her 100 kişilik kadronun 94'ü dolu 6'sı doldurulmaya hazırdır. İmalat sektörünü toptan perakende ticaret sektörü izlemektedir

Meslek gruplarına göre açık iş dağılımına bakıldığında %39,8 oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubu oluşturmaktadır. Bunun sebebi tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubuna giren makineci(dikiş) mesleğinde verilen açık iş sayısının yüksek olmasıdır.

Araştırma kapsamında ilimizdeki işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki asgari eğitim düzeyi sorulmuş, %73,9'undan fark etmez cevabı alınmıştır. Açık işlerin %12,7'lik kısmı için genel lise düzeyinde eğitim talep edilirken, %5,4'lük kısım için ise lise altı eğitim düzeyi yeterli görülmüştür.

Araştırmanın amaçlarından biri, işgücü piyasasındaki mevcut açık işleri ve bu işler için aranan nitelikleri tespit etmektir. Bu amaçla işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki istenilen beceri düzeyleri sorulmuş, %91,4'ünden iş ahlakına sahip olunması gerektiği cevabı alınmıştır. İşverenler %88,7 takım çalışması, %79,2 oranla fiziki ve bedensel yeterliliğe sahip olunması gerektiği cevabı vermişlerdir.

İlimizde işverenlerin yarısından fazlası %65,5 oranla açık işlerin karşılanmasında akraba-eş dost yöntemini tercih etmektedirler. Sinop'ta açık işlerin %49,4'ü İŞKUR aracılığıyla temin edilmeye çalışılmaktadır. İhracat yapan firmalara açık işlerini karşılamada başvurdukları arama kanallarına bakıldığında %80,5 ile gazete-ilan ilk sıradadır. Sırayı %74,2 ile İŞKUR aracılığıyla, %57,2 ile de internet-sosyal medya arama kanalları takip etmektedir. Türkiye genelinde ilk sırayı % 70,6 ile İŞKUR aracılığıyla arama kanalı almaktadır. Teşvikten yararlanan işverenlerin %82,2'si açık işlerini akraba-eş dost yoluyla aramaktadır. %38 ile de 2. sırada İŞKUR'u tercih etmektedir. Teşvikten yararlanan ve yararlanmayan işyerlerine baktığımızda İŞKUR 2. sırada yer almaktadır.

Araştırma kapsamında 179 işveren eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında ilk sırada %40,6 oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, ikinci sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar gelmektedir. Bu meslek gruplarında açık iş oranlarının da yüksek

olduğu görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerin, mevcut çalışanlar içerisindeki oranı yüksek olmasına rağmen açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerdeki oranı düşüktür.

İşgücü Piyasası Analizi çerçevesinde ilimizdeki işverenlere, 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle mevcut istihdamlarında artış ve azalış beklentileri sorulmuştur. 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle 449 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. İstihdam artış beklentisinin en yüksek olduğu sektör imalat sektörüdür. İlimizde net istihdam değişim oranında en yüksek artış %66,7 ile madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise %13,8 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri gelmektedir. Ayrıca sırasıyla inşaat, ulaştırma ve depolama, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler son olarak diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde azalış beklendiği görülmektedir.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlaması amacıyla; mesleksel değil geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıya esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

İşsizlerin geneli için istihdam garantili kurs eğitimlerinin arttırılması ve özellikle bu işletmelere ziyaretlerin yapılması gerekmektedir. Son dönemlerde revaçta olan İşbaşı Eğitim Programlarının (İEP) amacının, işletmelerde açık işi karşılamak değil çalışmaya hazırda bulunan kişilerin eğitilmesi ve deneyim kazanması olmalıdır.

Verilen eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, ,işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlarda işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İşletmelerin ayakta kalabilmesi, büyümesi/gelişmesi ve İşgücü Piyasasında işverenlerin İŞKUR'dan yararlanması için teşvik politikası oluşturulmalıdır. Bu cazip teşvik sayesinde işverenlerin işgücü istihdamı arttırılarak işgücü piyasasında ilk sırada gelen İŞKUR'dan özellikle yararlanmalıdır.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	TÜRKİYE İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI (TİPTA)
2014	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur**.
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden örnek işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No				
İşyerinin Yasal Unvanı				
İşyerinin Tabela Unvanı				
1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.				
	Evet	**Hayır**	**Fikrim Yok**	
2) İşyeri olarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz.				
3) Daha önce İŞKUR'dan eleman talebinizin olup olmadığını belirtiniz.				
4) İşyerinizin devletin verdiği istihdam teşviğinden yararlanıp yararlanmadığını belirtiniz.				
5) İşyerinizde üretilen ürünlerin ihraç edilip edilmediğini belirtiniz.				
6) İşyerinizin yabancı ortaklığı olup olmadığını belirtiniz.				
7) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.				
8) İşyerinizde çalışanlara kreş imkanının sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
9) Çalışanlarınıza işe gelmede servis hizmetinin sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
10) İşyerinizde mevsimlik istihdam edilen personelin olup olmadığını belirtiniz.				
11) 2014 yılında çalışanlarınıza işleriyle ilgili herhangi bir eğitim düzenlenip düzenlenmediğini belirtiniz.				

ADRES BİLGİLERİ

İL:	**İLÇE:**	**MAHALLE :**	
CADDE/SOKAK:			
DIŞ KAPI NO :			
İÇ KAPI NO :			
TELEFON/FAKS/E-POSTA	...../.....	.....	@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı		**Unvanı**	
Tarih		**Telefonu**	
E-posta		**İmza/Kaşe**	

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	**KONTROLÖR**	**VERİ GİRİŞ PERSONELİ**
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - MEVCUT İSTİHDAM

S 12: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan **Sayısı**	Erkek Çalışan **Sayısı**	Toplam Çalışan **Sayısı**
TOPLAM			

S13. İşyerinizde çalışan sayısının son bir yıl içerisinde, 10 ve üzerine çıkıp çıkmadığını belirtiniz.
(Bu soruya sadece "12. Soruda toplam çalışan sayısı 9 veya daha az kişi olarak belirtilen işyerleri" cevap verecektir.)

Evet ☐

Hayır ☐

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

Bölüm II -AÇIK İŞLER

S14: Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

S 14.1: Eleman aramıyoruz. ⇒ **Soru 15'e geçiniz.**

01	02	03	04													05					06		
Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş **Sayısı**	Talep Edilen **Asgari** Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	**Beceri İhtiyacı ve Kişisel Özellikler (*)** 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fazla mesaiye kalabilme 3. Fiziki ve bedensel yeterlilik 4. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 5. İletişim ve ifade yeteneği 6. İş ahlakına sahip olma 7. Proje tabanlı çalışma 8. Satış ve pazarlama becerisi 9. Seyahat edebilme esnekliği 10.Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 11.Takım çalışması 12.Yabancı dil 13.Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe													**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz (*)** 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları						**Açık işiniz için aşağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz?** 1. Kadın 2. Erkek 3. Farketmez		
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**1**	**2**	**3**

(*) (04), (05) ve (06) sütunlarında birden fazla seçenek (X) şeklinde işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

BÖLÜM III. 30 HAZİRAN 2015 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.15: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**15.1'e geçiniz**
	Hayır	**16.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**16.soruya geçiniz**

S 15.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **ARTIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***

S.16: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**16.1'e geçiniz**
	Hayır	**17.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**17.soruya geçiniz**

S 16.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **AZALIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***azalış***

SONRAKİ SAYFAYA

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S17: 2014 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S 17.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.**

01	02	03	04							
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman **sayısı**	**Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı?** **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	**Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)** **1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması** **2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması** **3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması** **4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi** **5. Önerilen ücretin az bulunması** **6. Vardiyalı çalışma olması** **7. İşyerine ulaşım zorluğu** **8. Çalışma Sürelerinin Uzunluğu**							
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								

*** Birden fazla güçlük çekilme nedeni işaretlenebilir.**

Türkiye İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

V.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?
(Bu kısım Ziyaretçi veya Yanıt veren İşveren tarafından doldurulabilir.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı	Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı
ADANA	4.255	KARABÜK	458
ADIYAMAN	800	KARAMAN	477
AFYONKARAHİSAR	1.375	KARS	279
AĞRI	461	KASTAMONU	701
AKSARAY	785	KAYSERİ	3.307
AMASYA	627	KIRIKKALE	405
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	658
ARTVİN	343	KIRŞEHİR	377
AYDIN	1.962	KİLİS	172
BALIKESİR	2.252	KONYA	4.466
BARTIN	421	KÜTAHYA	1.106
BATMAN	1.039	MALATYA	1.431
BAYBURT	99	MANİSA	2.331
BİLECİK	431	MARDİN	1.333
BİNGÖL	541	MERSİN	3.638
BİTLİS	433	MUĞLA	2.537
BOLU	629	MUŞ	426
BURDUR	507	NEVŞEHİR	780
ÇANAKKALE	988	NİĞDE	535
ÇANKIRI	252	ORDU	1.313
ÇORUM	1.043	OSMANİYE	897
DENİZLİ	2.961	Rize	808
DİYARBAKIR	2.502	SAKARYA	1.984
DÜZCE	1.028	SAMSUN	2.246
EDİRNE	715	SİİRT	369
ELAZIĞ	1.310	SİNOP	370
ERZİNCAN	393	SİVAS	1.129
ERZURUM	1.199	ŞANLIURFA	2.365
ESKİŞEHİR	2.068	ŞIRNAK	613
GAZİANTEP	3.435	TEKİRDAĞ	2.447
GİRESUN	842	TOKAT	918
GÜMÜŞHANE	192	TRABZON	2.283
HAKKARİ	201	TUNCELİ	152
HATAY	2.208	UŞAK	889
IĞDIR	238	VAN	1.194
ISPARTA	675	YALOVA	581
KAHRAMANMARAŞ	1.805	YOZGAT	613
		ZONGULDAK	1.014
Genel Toplam		88.712	

Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
ANKARA	6.911
KOCAELİ	4.201
BURSA	4.973
İZMİR	6.276
İSTANBUL	8.493
ANTALYA	4.289
Toplam	40.353

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında

bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = (Toplam istihdam)/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek-4

TÜRKİYE SEKTÖRLERE GÖRE İPTA SONUÇLARI-2014/1.DÖNEM							
Sektörler	işyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.722	83.891	1.450	3.295	4.329	1,7%	5,2%
İmalat	50.597	2.510.806	87.006	111.361	115.160	3,3%	4,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	676	37.222	188	384	308	0,5%	0,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	498	31.312	295	377	1.271	0,9%	4,1%
İnşaat	37.791	832.881	14.074	34.347	60.506	1,7%	7,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	46.693	1.119.724	34.783	48.979	55.307	3,0%	4,9%
Ulaştırma ve depolama	11.428	324.949	8.051	9.957	9.754	2,4%	3,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12.594	540.430	14.863	21.918	15.853	2,7%	2,9%
Bilgi ve iletişim	2.722	102.669	2.773	3.631	5.413	2,6%	5,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.962	189.181	1.277	1.305	7.353	0,7%	3,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	1.514	37.515	1.111	1.452	1.797	2,9%	4,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9.638	196.305	4.424	8.630	9.490	2,2%	4,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8.066	546.251	15.218	18.839	59.204	2,7%	10,8%
Eğitim	5.712	190.977	3.298	4.027	992	1,7%	0,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.171	191.334	5.084	7.960	9.343	2,6%	4,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	849	23.694	504	833	698	2,1%	2,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	4.278	90.551	4.182	5.408	4.987	4,4%	5,5%
Genel Toplam	**200.911**	**7.049.691**	**198.582**	**282.704**	**361.764**	**2,7%**	**5,1%**

SİNOP SEKTÖRLERE GÖRE İPTA SONUÇLARI-2014/1.DÖNEM							
Sektörler	**işyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**30 haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015**
Madencilik ve taş ocakçılığı	3	39	1	9	26	2,5%	66,7%
İmalat	103	4.904	400	408	453	7,5%	9,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	152	0	3	0	0,0%	0,0%
İnşaat	58	1.343	41	69	-161	2,9%	-12,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	88	1.183	99	121	122	7,7%	10,3%
Ulaştırma ve depolama	13	139	0	4	-21	0,0%	-15,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20	282	33	52	39	10,4%	13,8%
Bilgi ve iletişim	4	33	1	0	4	2,9%	12,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3	20	0	1	0	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	1	16	0	0	0	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12	162	2	9	-40	1,2%	-24,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	13	1.020	2	5	49	0,2%	4,8%
Eğitim	8	148	8	18	-27	5,1%	-18,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	86	7	5	6	7,5%	7,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	9	79	3	7	-2	3,7%	-2,5%
SİNOP	**343**	**9.608**	**597**	**711**	**449**	**5,8%**	**4,7%**

SİNOP – 2014 İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA EKİBİ

Ercan KARABACAKOĞLU	**-Şube Müdürü**
Kenan AYVAZOĞLU	**-Şef**
Aslı YÜKSEL	**-İş ve Meslek Danışmanı**
Eda ULU	**-İş ve Meslek Danışmanı**
Fatma BERKTAŞ	**- İş ve Meslek Danışmanı**
Gönül ELBİR	**- İş ve Meslek Danışmanı**
Lütfiye ÖZZIRALI	**- İş ve Meslek Danışmanı**
Hülya YILDIRIM	**- VHKİ**
Zeynep KEÇECİ	**-Memur**